

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера, на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у алату, на по године 10 франка у алату.
Прешлаша се прима само у годишњим и полугодишњим роковима и полаже у кавријед.
Поједини број 20 пара за Црну Гору. — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service. On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA, Cetignè, Monténégro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12 Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an.
La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans toutes les agences de publicité.

Претплата се шаље само Администрацији Гласа Црногорца на Цетиње.
Дописи се шаљу Уредништву — Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку рјеч или број до пет цифара из петит слова по 4 паре, гармонд слова 6 пара; цисро слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напријед изнешене цијене од рјечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија.

Излази суботом

Уредник и одговорни уредник: Ваљко Милићковић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Проглашујемо и објављујемо свијема и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

Краљевској Влади и о уређењу државних надпештава

Краљевска Влада

Члан 1.

Краљевска Влада управља свијема државним пословима по прописима Устава и закона.

Члан 2.

Државна управа је подијељена на више министарстава, на чену којих стоје министри.

Члан 3.

У Краљевини Црној Гори има седам министарстава:

- 1) Министарство Правде;
- 2) Министарство Просвјете и Црквенијех Послова;
- 3) Министарство Унутрашњих Послова;
- 4) Министарство Спољних Послова;
- 5) Министарство Финансија;
- 6) Министарство Војно; и
- 7) Министарство Народне Привреде и Грађевина.

Министарства се дијеле на одјељења, а одјељења на одсјеке.

На челу одјељења стоје начелници или заступници начелника, а на челу одсјека најстарији чиновници одсјека, који се зову шефови.

Начелник може управљати једним или више одјељења.

Члан 4.

Министре поставља и разрјешава Краљ Господар. Они су равни међу собом, а један је од њих, којег Краљ Господар по своме нахођењу постави, предсједник Министарског Савјета.

Краљ Господар може повјерити једном министру, да управља пословима и двају Министарстава.

Члан 5.

Министри су одговорни Краљу Господару и Народној Скупштини за своја службена дјела и за неизвршење закона. Они раде своје послове, сваки у свом Министарству, независно један од другог; али сви скупа састављају једно Министарство, које представља јединство Владе, па се према томе све што је од важности и утицаја на земљу и управу, као и сви предлози и законски пројекти, које поједини министри подносе Државном Савјету и Народној Скупштини, претходно рјешавају у Министарском Савјету и сматрају се као предлози цијелога Министарства.

Члан 6.

Главне су дужности и права министара: да руководе послове повјерене им струке и брину се о унапређењу исте; да се старају о извршењу закона, уредаба и наредба;

да по својим струкама подносе Краљу Господару и премапотписују акта, која потребују Владарску потврду;

да спремају потребне законске пројекте и уредбе по својим струкама;

да за своје подручје, а на основу закона о чиновницима грађанског реда, предлажу Краљу Господару чиновнике за постављање, унапређење, отпуштање и пензионисање;

да спремају буџете по својим струкама, управљају трошењем отворених им кредита и од тога рачун дају по прописима закона о државном буџету и о уређењу Главне Државне Контроле.

Члан 7.

Министар Правде уједно је чувар државног печата. Он га ставља у име Краља Господара на све законе с ријечима: „Видио и ставио државни печат, чувар државног печата, министар правде Н. Н.“.

Члан 8.

Министар спољних послова је у исто вријеме и канцелар краљевских ордена.

Члан 9.

За отпирвање послова имају министри потребан број потчињених чиновника, који као начелници или заступници начелника и инспектори спремају послове у Министарству за рјешавање, или као секретари, рачуновође, архивари и писари врше канцеларијске послове.

Начелници или заступници начелника су управитељи канцеларија; они се имају бринути за израђивање послова, за ред и тачност у пословима. Њима је потчињен сав канцеларијски персонал, и они се старају о одржању дисциплине у канцеларији.

Члан 10.

Министра, који одсуствује може заступати само министар, а кад је одсутан на страни, онда се министар заступник мора именовати указом Краља Господара.

Министарски Савјет

Члан 11.

Министарски Савјет састављају сви министри. Савјету предсједава предсједник Министарског Савјета или његов замјеник.

Члан 12.

Министарски Савјет разматра и доноси рјешења о пословима из дјелокруга свих Министарстава, који потребују заједничко рјешавање, као и о свим предметима, који захтијевају да се одржи јединство и једнообразност у пословима државне управе, као што су:

- 1) предлози о доношењу нових и о измјенама или допунама постојећих закона;
- 2) предлози о установама по земљу корисним или о укидању оних, које више не одговарају државним потребама;
- 3) предлози о закључивању уговора: судских, трговинских, царинских, пловидбених, консуларних, поштанско-телеграфских и т. д. са страним државама;
- 4) предлози о закључивању зајмова и конверсији државних дугова;
- 5) предлози о давању повластица приватним лицима или друштвима;
- 6) предлози о предрачунама појединих Министарстава, по којима Министарски Савјет саставља општи годишњи државни буџет;
- 7) одобравање акционарских друштава;
- 8) закључивање предузимачких уговора државе са појединим лицима или друштвима;
- 9) рјешавање о одобрењу кредита појединим министрима из партија буџетских за непредвиђене ситне издатке, за недољовно предвиђене расходе и за ванредне државне потребе (чл. 49., 53. и 59. закона о буџету);
- 10) рјешавање о пензионисању чиновника на предлог дотичних министара;
- 11) рјешавање о питањима у опште, која су од важности и утицаја за цијелу земљу и државну управу.

Члан 13.

Краљ Господар може у свако доба сазвати Министарски Савјет у сједницу и у том случају му Он предсједава.

Члан 14.

Сједнице Министарског Савјета заказује, отвара и затвара предсједник или у његовом одсуству његов замјеник.

Члан 15.

Министарски Савјет може рјешавати само онда, кад је на сједници један више од половине укупног броја министара.

Члан 16.

Рјешења Министарског Савјета заводе се у протокол, који потписују сви присутни министри. О протоколу води бригу предсједник Министарског Савјета.

Члан 17.

Предсједник Министарског Савјета премапотписује сва она акта, која од Краља Господара проистичу, а не спадају у надлежност ниједног од министара, као на примјер: указе о смјењивању и постављању министара, указе о постављању особља Државног Савјета, Главне Државне Контроле и т. д.

Министарство Правде

Члан 18.

Дужности министра правде јесу:

- 1) да пази, да се сва надлежства одређена да правду извршују, држе у границама закона и да тачно по истим поступају;
- 2) да се стара о унапређењу правосуђа и уређењу судских установа;
- 3) да издаје упутства за брзо и добро вођење послова у судовима, али да тиме не смије измијенити нити допунити законска наређења или ограничити независност судског рада;
- 4) да пази, да се пресуде извршују брзо и онако како су изречене;
- 5) да подноси Краљу Господару молбе за помиловање осуђеника или умањивање судом изречених казна, и да даје своје мишљење о истим молбама (чл. 10. закона о судској власти).

Члан 19.

У Министарству Правде постоји једно одјељење, у чији дјелокруг спадају ови послови:

- 1) надзор над судовима и судским чиновницима;
- 2) старање о казним заводима и осуђеницима, као и о истражним затворима и затвореницима;
- 3) старање о ванбрачној дјаци, сирочади и непунољетнима;
- 4) предлози о постављању, унапређењу, премјештању и пензионисању чиновника у своје подручје;
- 5) рачуноводство и статистика Министарства;
- 6) старање о израђивању, штампању и издавању закона, законских зборника и уредаба државних;
- 7) старање о редовном, законитом и брзом вршењу судских послова са иностранством преко Министарства Иностранних Послова.

Члан 20.

У Министарству Правде могу бити ови чиновници:

- начелник или заступник начелника и инспектор судова;
 - секретар, два писара, од којих је један и рачуновођа, и архивар.
- Начелник има плату II чина (чл. 20. закона о чиновницима грађанског реда); заступник начелника има плату III чина. Инспектор судова имаће ранг и плату начелника или заступника начелника Министарства Правде.

Секретар има плату IV чина. Архивар према спреми и годинама службе може имати плату V или IV чина. Писари имају плату V чина. Начелник Министарства, заступник начелника, инспектор судова и секретар може бити само дипломирани правник (чл. 8. закона о чиновницима грађанског реда).

Плате и класе одређене овим чланом важе за начелнике, заступнике начелника, инспекторе, секретаре и писаре свију Министарстава.

Члан 21.

Под Министарством Правде стоје:

- 1) Велики Суд, као највиша судска инстанција;
 - 2) обласни судови;
 - 3) капетански судови; и судови варошких и сеоских општина; и
 - 4) казни завод и истражни затвори.
- Устројство и дјелокруг ових надлежстава одређују се нарочитим законима. Велики Суд састављају: Предсједник, девет судија, четири секретара, шест писара и један архивар. Предсједник Вел. Суда има плату I чина; великосудије имају плату II чина; секретари, архивар и писари имају чин и плату као и секретари, архивар и писари Министарства.

Предсједник, чланови и секретари Великог Суда могу бити само дипломирани правници (чл. 8. закона о чиновницима грађанског реда).

Члан 22.

Обласни суд састављају: предсједник, пет чланова, два секретара, четири писара и архивар. Предсједник има плату III чина; судије имају плату IV чина; секретари имају плату V чина; писари и архивари имају плату VI чина.

Члан 23.

Капетански суд састављају: капетан и писар. Њихове су плате одређене у одјељку овог закона Министарство Унутрашњих Послова.

Члан 24.

Управу Казненог Завода састављају: управник и један писар.

Управник и писар Казненог Завода имају годишњу плату која одговара њиховој школској спреми и чиновничком положају са којег су дошли на та мјеста, с обзиром на проведене године у државној служби, а њихово даље напредовање иде по прописима закона о чиновницима грађанског реда.

Министарство Просвјете и Црквенијех Послова

Члан 25.

Дужности министра просвјете и црквенијех послова јесу:

- 1) да по одредбама специјалних закона управља цијелокупном јавном наставом у Црној Гори;
- 2) да се стара о добром правцу и унапређењу опште и стручно-научне образованости у нашем народу;
- 3) да води надзор над свијема јавним и приватним школама, над књижевним и ученим друштвима и просвјетним заводима;
- 4) да управља црквеним пословима, који не би спадали искључиво у задатак Архијерејског Сабора, консисторија или појединих архијереја; у овом пошљедњем случају он само врши надзор и заштиту, у колико би то потребно било од стране државне власти; у том кругу он се стара о начину и средствима, како би просвјета и морал у народу јачали и благотворно на живот и развитак народни утицали;
- 5) да врши надзор над вјероизаконским пословима, установама и заводима и других вјера, у Краљевини.

Члан 26.

У Министарству Просвјете и Црквенијех Послова постоји једно одјељење, у дјелокруг којег спадају ови послови:

- 1) надзор над школама, наставницима, школским општинама и просвјетним заводима;
- 2) надзор над имањем и завјештајима народних школа и школских фондова уопште;
- 3) надзор над црквама, свештенством и црквеним имањем и фондовима, у колико то спада у надлежност Министарства, а сагласно односним законима;
- 4) надзор над свештенством, богомољама и фондовима других вјероисповиједи;
- 6) рачуноводство Министарства, статистика школа, наставника, ђака и састављање извјештаја о цијелокупном материјалном и моралном стању јавне наставе;
- 7) израђивање и издавање закона, упутстава и наредба, које се односе на цркве и школе;
- 8) старање о изрази школских и црквених књига;
- 9) надзор наставе у свим школама и над свим просвјетним установама.

Члан 27.

У Министарству Просвјете и Црквенијех Послова могу бити ови чиновници:

- 1) један начелник или заступник начелника;
- 2) инспектор за средње школе;
- 3) главни надзорник основних школа;
- 4) један секретар; и
- 5) три писара, од којих је један и рачуновођа и статистичар, а други архивар.

Члан 28.

Под Министарством Просвјете и Црквених Послова стоје:

- 1) све основне и средње школе у земљи;
- 2) Просвјетни Савјет;
- 3) Народна Библиотека и Музеј;
- 4) Народно Позориште;
- 5) Државна Штампарија.

Ближе одредбе о задатку, уређењу и саставу установа овог Министарства прописују се нарочитим законима и правилницима.

Министарство Унутрашњих Послова

Члан 29.

У дјелокруг Министарства Унутрашњих Послова спада:

1) брига о поретку, миру и личној и имовној безбједности у земљи, куда спада полиција безбједности и полиција санитетска; дакле, с једне стране, надзор над јавним мјестима, над штампом и журналистиком и над рђавим људима, друштвима и т. д., а с друге стране, отклањање свега онога, што би опасношћу пријетило животу и здрављу грађана и њиховом имању, и старање да се земља снабдије свијема средствима и установама нужним за живот и здравље, као што су болнице, апотеке, љекари, сиротињски домови и друге јавне добротворне установе;

2) брига о сирочадима и убогима;

3) рјешавање о примању у црногорско држављанство, у колико законодавног рјешења не би за то требало, и иступању из истог;

4) извршење закона о сазиву Народне Скупштине и о изборима народних посланика;

5) издавање пасоша;

6) старање о свим оним пословима, који не спадају у дјелокруг ког другог Министарства, а по својој би природи у његову надлежност спадали.

Члан 30.

У Министарству Унутрашњих Послова постоје:

- а) Управно Одјељење са Управом Лука; и
- б) Санитетско Одјељење.

А. Управно Одјељење

Члан 31.

У Управном Одјељењу спадају:

- 1) израда законских пројеката, правила и унутстава по управној струци;
- 2) преписка Министарства с осталим одјељењима истог и с другим надлештвима у земљи;
- 3) управа и надзор над обласним управама, капетанијама и варошким и сеоским општинама;
- 4) старање о реду, миру и општој безбједности у земљи;
- 5) старање о потребним мјерама у случају ванредних прилика и појава у земљи и о извршавању истих;
- 6) насељавање и исељавање појединаца или више њих, и примање у поданство и отпуштање из истог;
- 7) примање странаца у заштиту;
- 8) одобравање друштвених установа и надзор над истим, у колико то није нарочитим законима другачије одређено;
- 9) старање о неповредимости граница земаљских (државних), од повреда туђинских, случајних или злонамјерних, и вођење ишљеђења о истима и упућивање надлежнима на даље руковање и рјешење;
- 10) надзор над штампом по закону о штампи;
- 11) састављање предрачуна за буџет цијелог Министарства;
- 12) управа и надзор над Управом Лука; и
- 13) рачуноводство Министарства.

Члан 32.

У Управном Одјељењу могу бити ови чиновници:

- 1) начелник или заступник начелника;
- 2) два секретара, од којих је један статистичар;
- 3) два писара, од којих је један и рачуновођа, и архивар.

У Управи Лука, која се налази у Бару, могу бити ови чиновници;

- 1) капетан лука;
- 2) помоћник капетана;
- 3) писар.

Под управу капетана лука спадају: управитељ луке у Улцињу и у Св. Николи.

Особље Управе Лука напредује у служби према спреми и годинама службе по одредбама закона о чиновницима грађанског реда (чл. 21.).

Капетан лука мора најмање имати редовно свршену средњу научичку школу са положеним испитима.

Б. Санитетско Одјељење

Члан 33.

У дјелокруг Санитетског Одјељења спадају ови послови:

- 1) старање о чувању здравља у цијелој земљи;

2) старање о постављању државних љекара, о давању дозвола за рад приватним љекарима, апотекарима и бабицама, и надзор над истима;

3) старање о болницама и надзор над истима;

4) израда закона, правила и упутстава по санитетској струци;

5) надзор над санитетским персоналом и старање о тачном вршењу дужности и др.

Члан 34.

Устројство Санитетског Одјељења, као и плате свега указног особља, одредиће се нарочитим законом, у вези са законом о чиновницима грађанског реда (чл. 23.).

Члан 35.

Под Министарством Унутрашњих Послова стоје:

- а) обласне управе;
- б) капетаније;
- в) општинске управе.

Члан 36.

У обласним управама постоје ови чиновници: обласни управитељ или заступник, секретар, два писара, један шеф жандармерије или заступник.

Обласни управитељ има плату II чина; заступник обласног управитеља има плату III чина;

секретари и писари обласне управе имају плату као секретари и писари обласних судова;

шеф жандармерије има чин и плату као секретар обласне управе;

заступник шефа жандармерије има чин и плату као писар обласне управе.

Члан 37.

У капетанским управним надлештвима могу бити:

Капетан (администратор) и два писара (један за административне, а један за финансијске послове по чл. 49. овог закона).

Члан 38.

Капетани имају плату V и IV чина, а капетански писари VII и VI чина с обзиром на школску им спрему и број година проведених у државној служби.

Члан 39.

Дјелокруг обласних управа, капетанија и општинских управа као административних власти одређује се нарочитим законима.

Министарство Спољних Послова

Члан 40.

Посао Министарства Спољних Послова двојак је природе: управне и политичке; према томе постоји у Министарству једно одјељење са два одсјека:

- а) управни и
- б) политички.

Члан 41.

У дјелокруг управног одсјека спадају ови послови:

- 1) званична преписка неополитичке природе са страним посланствима на Цетињу, црногорским заступништвима на страни и свим земаљским властима;
- 2) превозење и овјеравање званичних и приватних докумената;
- 3) црногорско консулско тијело на страни, упутства и правила о његовој служби;
- 4) примање и постављање консула, и објављивање консулских извјештаја;
- 5) спровођење и превод судских акта;
- 6) достављање разних акта на захтјев страних власти;
- 7) службене рекламиције;
- 8) приватна потраживања;
- 9) саопштавање извода умрлих и рођених; превод овјех извода и овјеравање;
- 10) екстрадиција;
- 11) извршавање уговора и конвенција;
- 12) надзор над персоналом Министарства;
- 13) архива одсјека и рачуноводство Министарства.

Члан 42.

У дјелокруг политичког одсјека спадају ови послови:

- 1) лична преписка министрова;
- 2) повјерљиви послови;
- 3) чување и превозење шифара;
- 4) упутства и дипломатска преписка;
- 5) преговори, конвенције, декларације и друга политичка акта;
- 6) преглед штампе и информације;
- 7) персонал црногорског дипломатског тијела у иностранству и упутства и правила о његовој служби;
- 8) питања, која се тичу црногорских држављана на страни;
- 9) пуномоћија, ратификације, дипломатска саопштења, акредитивна и опозивна писма;
- 10) аудијенције страних посланика;
- 11) предлози за декорисање страних држављана;
- 12) архива одсјека; и
- 13) државни церемонијал.

Члан 43.

У Министарству Спољних Послова могу бити ови чиновници:

- 1) начелник или заступник начелника;
- 2) три секретара од којих је један и архивар;
- 3) три писара;
- 4) шеф пресбириа.

Члан 44.

Под Министарством Спољних Послова су дипломатска заступништва на страни.

Дипломатски заступници дијеле се на:

- а) изванредне посланике и опуномоћене министре;
- б) министре резиденте;
- в) отправнике послова;
- г) на консуле и вице-консуле.

Члан 45.

Број дипломатских и консулских представника на страни, њихових секретара и писара, а тако и додатци им, одређују се сваке године буџетом. Плате чиновника дипломатске и консулске службе одређују се према школској спреми и годинама службе, а према закону о чиновницима грађанског реда.

Ближе одредбе о дипломатској и консулској служби прописују се нарочитим законом.

Министарство Финансија

Члан 46.

У дјелокруг Министарства Финансија спадају ови послови:

- 1) да води бригу о државном газдинству;
- 2) да води бригу о изворима државних прихода, да ове прима и њима управља;
- 3) да управља свим државним монополима;
- 4) да води бригу о наплати свију државних потраживања;
- 5) да се стара о исплати државних дугова;
- 6) да се стара о исплати свих државних расхода буџетом предвиђених и других кредита, који се Министарствима отварају;
- 7) да рукује судским и поштанским таксама и вриједностима;
- 8) да води бригу о израђивању пореских, царинских и других закона, уговора и наредаба по финансијској струци;
- 9) да води бригу и управља фондовима;
- 10) да управља свим државним добрима;
- 11) да заступа државу у приватноправним односима, односно споровима;
- 12) да саставља према предрачунима појединих Министарстава годишњи државни буџет и подноси га на одобрење Народној Скупштини заједно са завршним рачуном сагласно закону о буџету;
- 13) да управља свим финансијским чиновништвом, да се стара о тачном и уредном вршењу његове дужности и да води надзор над истим;
- 14) да води бригу о ковању новца и регулисању валуте;
- 15) да води бригу о рачуноводству и статистици Министарства.

Члан 47.

У Министарству Финансија постоје одјељења:

- 1) Административно са статистиком Министарства;
- 2) Пореско;
- 3) Царинско;
- 4) Правобранилачко са управом државних добара и задужења;
- 5) Главно Државно Рачуноводство са Главном Државном Благајном;
- 6) Управа Државне Хипотекарне Банке; и
- 7) Управа Државних Монопола.

Члан 48.

На челу сваког одјељења постоји по један начелник или заступник начелника. Остало особље састоји се:

- а) у Административном Одјељењу: један секретар, један архивар, један статистичар, један експедитор и један писар;
 - б) у Пореском Одјељењу: један секретар, један контролор и један писар;
 - в) у Царинском Одјељењу: један секретар, један инспектор и један писар;
 - г) у Правобранилачком Одјељењу: један секретар и један писар;
 - д) у Главном Државном Рачуноводству: један главни државни благајник, један помоћник благајника, један секретар, два књиговође, пет помоћника, један архивар и један писар.
- Архивар и статистичар могу имати плату IV чина;
- Контролор, главни државни благајник, инспектор и књиговођа имају плату IV чина;
- Експедитор има плату V чина;
- Помоћник благајника, помоћник књиговође и благајник Управе Монопола има плату V чина;
- За остало чиновништво Министарства вриједи прописи чл. 20. овог закона.
- Плате стручног контрактуралног особља одређиваће се уговором.

Члан 49.

Управа Монопола и управа Хипотекарне Банке као и плате чиновништва банчиног биће уређене посебним законом, а у вези са законом о чиновницима грађанског реда. До тада за Хипотекарну Банку вриједи садањи њен правилник.

Члан 50.

Под управом Министарства Финансија стоје управе царинарница, царинске постаје и писари који ће бити придодати капетанским надлештвима искључиво за финансијске послове.

Члан 51.

Царинарнице се дијеле према величини рада у три реда:

У царинарницама I реда постоје ови чиновници: управник, ревизор, благајник по потреби, 2—4 цариника, и један или два магационера;

у царинарницама II реда: управник, један или два цариника и један магационер;

у царинарницама III реда: два цариника, од којих старији врши дужност управника и по потреби магационер.

Члан 52.

Управници царинарница I реда имају плату IV чина;

управници царинарница II реда имају плату V чина;

ревизори и благајници царинарница имају плату V чина;

цариници I реда имају плату V чина, а II реда VI чина;

Магационери I реда имају плату VI чина, а II реда VII чина.

Члан 53.

Надлежност појединих одјељења у Министарству, број царинарница као и која ће у коју класу доћи, а тако и дужности особља царинарница и финансијских писара при капетанским надлештвима прописује министар финансија, док се то питање законом не уреди.

Члан 54.

До уређења овог питања законодавним путем, отварање нових царинарница и укидање већ постојећих може бити само указом на приједлог министра финансија, а по саслушању Министарског Савјета.

Члан 55.

Царинске постаје отвара министар финансија рјешењем, које се има објавити у званичном листу. У њима може бити само по један царински чиновник, који се сматра као чиновник најближе царинарнице, под чијом непосредном управом дотична постаја и стоји.

Министарство Војно

Члан 56.

Министарство Војно је највиша војна установа, помоћу које се приводе у дјело наређења врховног заповједника војске, која се односе на: организацију, формацију и мобилизацију војске, њено попуњавање, наоружавање, материјално и новчано снабдијевање свима потребама, целокупна настава, дисциплина и војно судство; војно љекарство, надзор над целокупном службом и сви лични односи у војсци.

Члан 57.

Све што се односи на командовање, организацију, формацију и мобилизацију војске, њену дисциплину, судство и наставу, као и то какво ће наоружање и спрему имати војска, прописује Краљ Господар као врховни заповједник све земаљске силе, и то указом на приједлог министра војног.

Све што се односи на економно-новчану и техничку администрацију, прописује министар војни на основу постојећих закона и буџета.

Члан 58.

Од времена кад се војска или један дио њен мобилише за рат и кад се образује команда оперирајуће војске, прелазе на ову (команду): операције, дисциплина, судство и по потреби економно и новчано снабдијевање по нарочитим одредбама закона и наредба Краља Господара, а све остало и даље остаје у надлежности министра војног.

Члан 59.

Ближе одредбе о устројству и дјелокругу Министарства Војног и подручних му надлештава одређују посебни закони и уредбе (Устав чл. 124.).

Министарство Народне Привреде и Грађевина

Члан 60.

У дјелокруг Министарства Народне Привреде и Грађевина спада:

- 1) старање о мјерама за унапређење свију грана пољске привреде (земљорадње, сточарства, шумарства, свилар-

ства и т. д.); за унапређење и развитак трговине, заната, индустрије, саобраћаја и радиности уопште;

2) да води надзор над свима школама и заводима за наставу по напријед изложеним предметима, као и надзор над свима заводима, друштвима и т. д., за новчане и друге спекулативне радње банке, кредитне заводе, приватне штедионице, индустријска друштва и т. д.;

3) да води бригу о развитуку рударства;

4) да прикупља, разређује и редовно јавности предаје статистичке податке по свима гранама државне управе и по свима правима народног живота;

5) пројектовање, израда и одржавање свију државних грађевина; од овога се изузимају војне грађевине, о којима се стара Министарство Војно;

6) вођење надзора над грађењем општинских грађевина;

7) вођење надзора над свим приватним грађевинама и машинско-техничким постројењима, предузећима одређеним за јавну употребу; регулације вароши и подизање зграда у њима према о том нарочитим законима;

8) да управља поштом и телеграфом, и да се стара о њиховом унапређењу.

Члан 61.

Министарство се дијели на три одјељења:

- 1) Привредно Одјељење;
- 2) Одјељење за грађевине и саобраћај; и
- 3) Одјељење за пошту и телеграф.

А. Привредно Одјељење

Члан 62.

У дјелокруг привредног одјељења спадају ови послови:

- 1) старање о унапређењу свију грана пољске привреде и тијем општег благостања у земљи;
- 2) старање о унапређењу и развитуку трговине, заната, индустрије и радиности у опште;
- 3) старање о испитивању руда и о развитуку рударства у земљи;
- 4) старање о гајењу домаће стоке;
- 5) брига о лову и риболову;
- 6) рјешавање о давању награда, олакшица и помоћи највреднијим пољопривредницима;
- 7) надзор над свим привредним установама и над вршењем дужности подручних чиновника;
- 8) израда потребних закона, наредаба и упутстава по привредној струци и старање о извршењу истих;
- 9) државна статистика; и
- 10) рачуноводство одјељења.

Члан 63.

У одјељењу за привреду постоје ови чиновници:

- 1) начелник или заступник начелника;
- 2) секретар;
- 3) два писара, од којих је један статистичар одјељења;
- 4) један хемичар;
- 5) књиговођа земљорадничких задруга;
- 6) рударски инжењер;
- 7) контролор за жигосање мјера, који у исто вријеме може вршити и дужност чиновника за трговину и радиност.

Члан 64.

Под одјељењем за народну привреду стоје:

- марвени љекари;
 - шумари;
 - обласни економи; и
 - наставници пољопривредних школа.
- Марвени љекари, шумари, хемичар, обласни економи и наставници пољопривредних школа имају чин и плату према школској спреми и годинама службе.

Б. Одјељење за грађевине и саобраћај

Члан 65.

У дјелокруг одјељења за грађевине и саобраћај спада:

- 1) грађење жељезница, експлоатација, управа и надзор над истима;
- 2) подизање и одржавање путева и мостова, прокопавање канала, исушивање бара, регулисање ријека и наводњавање поља, утврђивање обала, регулисање вароши и села, грађење стоваришта, водовода, чесама, грађење, доправљање и поправљање свију зграда у опште за потребу државну и народну, као школа, црква, болница, државних и општинских зграда и т. д., подизање свију споменика;
- 3) старање о извршењу прописа у погледу сигурности, љепоте и умјетности при разним грађевинама;
- 4) израђивање свих техничких послова државних и општинских по прописима и законских наређењима;
- 5) израђивање свију законских предлога, уредаба, правила и упутстава по струци за грађевине и саобраћај;
- 6) надзор над инжењерима и особљем у опште;
- 7) рачуноводство одјељења.

Члан 66.

У одјељењу за грађевине и саобраћај постоје ови чиновници:

- 1) начелник или заступник начелника;
- 2) два секретара, три писара и архивар;
- 3) рачуновођа;
- 4) потребни број инжењера, помоћника инжењерских, геометара, техничара, жељезничких чиновника, настојника путева и т. д.

Плате: инжењера, инжењерских помоћника, геометара, стручног жељезничког особља одредиће се нарочитим законом, који ће бити у вези са законом о чиновницима грађанског реда.

Диобу одјељења на одсјеке и ближа одређења у одсјецима прописиће надлежни министар.

В. Одјељење за пошту и телеграф

Члан 67.

У одјељење за пошту и телеграф спадају ови послови:

- 1) старање о установљавању нових и одржавању постојећих станица поштанско-телеграфских и телефонских линија;
- 2) радови о преговарању и склапању уговора о поштанско-телеграфским пословима са страним државама и тачно извршивање тих уговора и других међународних обавеза;
- 3) старање о уређењу и усавршавању поштанско-телеграфске службе;
- 4) надзор над поштанско-телеграфским особљем о тачном вршењу службе;
- 5) израђивање закона, уредаба и упутстава по поштанско-телеграфској струци;
- 6) рачуноводство одјељења.

Члан 68.

У поштанско-телеграфском одјељењу постоје четири одсјека:

- а) административни;
- б) рачунско-економни;
- в) контролни;
- г) технички.

За сва ова четири одсјека постоје у одјељењу ови чиновници:

- 1) начелник или заступник начелника;
- 2) четири секретара;
- 3) инспектор пошта и телеграфа;
- 4) правни референт;
- 5) архивар;
- 6) руковалац депоа вриједности и благајне;
- 7) шест контролора;
- 8) руковалац упутничког новца;
- 9) књиговођа;
- 10) рачуновођа;
- 11) механичар и његов помоћник (монтер);
- 12) надзорник линија;
- 13) руковалац главног магазина; и
- 14) седам писара.

Инспектор пошта и телеграфа и правни референт имају плату IV чина;

Руковалац депоа вриједности и благајне може имати плату IV чина;

Контролори, руковалац упутничког новца, књиговођа и рачуновође имају плату V чина;

Надзорник линија и руковалац главног магазина имају плату VI чина;

Механичар и његов помоћник (монтер) имају чин и плату према школској спреми и годинама службе.

Члан 69.

Под управом Поштанско-телеграфског Одјељења стоје све поштанско-телеграфске и телефонске станице са потребним бројем поштанско-телеграфског чиновника.

Број поштанско-телеграфских чиновника по поштанским, телеграфским и телефонским станицама одређује се буџетом, а њихове плате регулисаће се нарочитим законом.

Државни Савјет

Члан 70.

Као највише административно тијело у земљи постоји Државни Савјет.

Члан 71.

Државни Савјет састављају шест чланова од којих је један предсједник, два секретара, од којих је један главни, архивар и писар.

Чланови Државног Савјета имају плату I чина;

Главни секретар има плату III чина, а секретар, архивар и писар као секретар архивар и писар Министарства.

Главни секретар мора бити факултетске спреме.

Члан 72.

Права и дјелокруг Државног Савјета одређени су засебним законом.

Главна Државна Контрола

Члан 73.

За пријеглед државних рачуна постоји Главна Државна Контрола.

Она је засебно државно надлештво и највиши рачунски суд (Устав — чл. 170.).

Члан 74.

Главну Државну Контролу састављају: предсједник, два члана, секретар, осам рачуноиспитача, два писара и архивар.

Предсједник има плату I чина; чланови имају плату II чина; секретар, писари и архивар имају плату као секретари писари и архивари Министарства.

Рачуноиспитач I реда има плату IV чина;

Рачуноиспитач II реда има плату V чина; а

Вршилац дужности рачуноиспитача има плату VI чина.

Члан 75.

Уређење и дјелокруг Главне Државне Контроле одређује се нарочитим законом.

Прелазна наређења

Члан 76.

При превођењу чиновника *оних чиновна*, који су до сад имали *више класа*, на плату према новом закону о чиновницима грађанског реда (чл. 132.), сматраће се досадашња I класа равном потоњој класи дотичног чина по новом закону, а остале класе наредним класама нижег чина.

Члан 77.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ Господар потпише, а обавезну силу добија 1. октобра 1914. године.

Члан 78.

Кад овај закон ступи у живот, губе законску снагу:

- 1) основни државни закон о Књажевској Влади и Државном Савјету од 6. децембра 1902.;
- 2) сва законска наређења, која би се са овим законом косила.

Препоручујемо Предсједнику Нашег Министарског Савјета да овај закон обнародује, а свијема министрима да се о извршењу његовом старају; властима пак заповиједамо да по њему поступају, а свијема и свакоме да му се покоравају.

Цетиње, 14. маја 1914. г.

(М. П.)

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат,

Чувар државног печата,

Министар Правде,

Љуб. А. Бакић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,

Министар Војни,

Генерал-ађутант, дивизијар,

сердар, Ј. Вукотић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Р. Поповић с. р.

Министар Правде,

Љуб. А. Бакић с. р.

Министар Иностраних Дјела,

Петар Пламенац с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Саво П. Вулетић с. р.

Министар Просвјете и Цркв. Послова,

Гаврило М. Церовић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

о

ослобођењу војних обвезника од плаћања обавезног рада за 1913 год.

Члан 1.

Сви војни обвезници у старим границама Црне Горе, који су вршили војничке дужности за вријеме рата, осим указаних чиновника и трговаца и занатлија, који су своје радње за то вријеме обдржавали, ослобођавају се плаћања обавезног рада за 1913. годину.

За другу половину 1912. године, ослобођавају се обавезног рада само инвалиди и породице погинулих, умрлих или несталих војника за вријеме рата, у којима се обавезни рад односи на дотичног војника.

Члан 2.

Ако је који од обвезника за ову годину већ исплатио обавезни рад, урачунаће му се као исплата за 1914. год.

Члан 3.

Наређења претходних чланова важе и за низамију.

Члан 4.

Наређења претходних чланова односе се и на војне обвезнике у новим границама Црне Горе, који су вршили војничке дужности за вријеме рата у организованим јединицама.

Члан 5.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ Господар потпише, а обавезну снагу добија од дана обнародовања у службеном листу.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија и Грађевина да овај закон обнародује, а свим Нашим Министрима да се о извршењу његову старају, властима пак заповиједамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Цетиње, 14. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

(М. П.)

Видио и ставио државни печат,

Чувар државног печата,

Министар Правде,

Љуб. А. Бакић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,

Министар Војни,

Генерал-ађутант, дивизијар,

сердар, Ј. Вукотић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Р. Поповић с. р.

Министар Правде,

Љуб. А. Бакић с. р.

Министар Иностраних Дјела,

П. Пламенац с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Саво П. Вулетић с. р.

Министар Просвјете и Цркв. Послова,

Гавр. М. Церовић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Предсједника Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 116 Закона о устројству војске, ријешили смо и рјешавамо: да се бригадир Милутин Николић, командант III дивизије; бригадир сердар Нико Кусовац, командант Ријечко-Љешанске бригаде; командир сердар Марко Радовић, в. д. команданта Вучедолске бригаде; командир Раде Меленица, шеф штаба III дивизије, и командир Михаило Поповић, ослободи сталне службе у војсци и ставе у стање покоја, с пенсијом која им према годинама службе припада.

Наш Министар Војни, Предсједник Нашег Министарског Савјета и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,

Предсједник Министарског Савјета,

Генерал-ађутант, дивизијар,

сердар, Ј. Вукотић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Р. Поповић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Предсједника Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 116. Закона о устројству војске, ријешили смо и рјешавамо: да се командир Агица Лакић, в. д. команданта Бјелопавлићске бригаде, ослободи сталне службе у војсци и стави у стање покоја, с пенсијом која му према годинама службе припада и правом ношења униформе свога чина.

Наш Министар Војни, Предсједник Нашег Министарског Савјета и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,

Предсједник Министарског Савјета,

Генерал-ађутант, дивизијар,

сердар, Ј. Вукотић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Р. Поповић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Предсједника Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 116. Закона о устројству војске, ријешили смо и рјешавамо: да се командир Ђуро Јововић, в. д. команданта Никшићске бригаде, ослободи сталне службе у војсци и стави у стање покоја, с пенсијом која му према годинама службе припада.

Наш Министар Војни, Предсједник Нашег Министарског Савјета и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,

Предсједник Министарског Савјета,

Генерал-ађутант, дивизијар,

сердар Ј. Вукотић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Р. Поповић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 125 Закона о устројству војске, производимо: у чин пјешадијског командира, капетана Томаша Драговића.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, постављамо:

за административног инспектора Министарства Војног, артиљеријског командира у пенсији Данила Гатала, са рангом и правима војно-грађанског чиновника I класе.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се интендантски командир Ристо Љумовић, шеф административног одсјека Министарства Војног, разријеша досадне дужности и стави на расположење Министра Војног.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 171. Закона о устројству војске, ријешили смо и рјешавамо:

да се капетан Станко Грубач, в. д. шефа штаба Нишкијске бригаде и поручик Марко Копривица, в. д. шефа штаба Вуче-дољске бригаде, ослободе са специјалне службе и преведу у активну војску.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се пјешадијски капетани: Бошко Бошковић, Михаило Микетић и артиљеријски капетан Љубо Новаквић по својој молби ослободе сталне службе у војсци, с губитком права на примање плате и остајући с истим чином под обавезом чл. 9. Закона о устројству војске.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се пјешадијски поручик Станко Томовић по својој молби ослободи сталне службе у војсци, с губитком права на примање плате и остајући с истим чином под обавезом чл. 9. Закона о устројству војске.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, постављамо:

за рачуновођу и благајника V дивизије, Сава Вукотића, досадањег контролора поштанско-телеграфског одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, са рангом и правима војно-грађанског чиновника III класе.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се пјешадијски поручик Лазар Лазаревић по својој молби преведе са специјалне службе из Краљ. Жандармеријског Кора у активну војску,

а преводимо на специјалну службу у Краљ. Жандармеријски Кор пјешадијског поручика Блажа Јовановића.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 125. Закона о устројству војске, производимо:

у чин артиљеријског потпоручика, водника Николу Беговића.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 122. у вези са чл. 125. Закона о устројству војске, производимо:

у чин потпоручика, са правима официра цародневојске, питомцебивших под-официрских школа:

у пјешадији: Радоја Гезовића, Лазара Никчевића, Сима Шарца, Ђорђију Петровића, Риста Божовића, Љубомира Мемедовића, Блажа Јовановића, Богдана З. Радовића, Васа Ђ. Бошковића, Милутина Ковачевића, Гавра Митровића. Симеуна Добрачанина, Сава Ракочевића, Јована Николића, Радована Јанковића, Мића Јо-

кановића, Ђорђију Пилетића и Трипка Симуновића;

у артиљерији: Јована Сворцана, Риста Радомана, Новицу Марића, Маријана Вујисића, Нова Вујисића, Арса Анђушића, Јована Вујовића, Марка Вукчевића, Марка Поповића и Ника Живановића.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 122. у вези са чл. 125. Закона о устројству војске, производимо:

у чин пјешадијског потпоручика, са правима официра народне војске, водника: Благоја П. Миловића и Николу Перутовића.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар, Ј. Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова, постављамо: у Министарству Просвјете и Црквенијех Послова за контрактуралног референта за средњу и основну наставу, с годишњом платом од пет хиљада перпера професора д-р Луја Адамовића, доцента бечког универзитета.

Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Просвјете и Цркв. Послова,
Гавр. М. Церовић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, ријешили смо и рјешавамо: да се Љубомиру Пламенцу, државном шумару, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка коју је на државну службу поднио.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. маја 1914. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Сава П. Вулетић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

за писара капетаније Тушке, с годишњом платом од 1200 перпера, Петра Поповића, досадашњег писара Љешкопољске капетаније;

за писаре Капетаније Бојанске, с годишњом платом од по 1200 перпера, Спасоја Ђуровића, досадашњег секретара општине на Дан. Граду, и Павла Караникића, досадашњег практиканта обла-сне управе у Бару.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. маја 1914 г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Сава П. Вулетић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, ријешили смо и рјешавамо: да се Периша Машковић, капетан липовске капетаније, Секуле Влаховић писар ровачке капетаније, и Лазар Шћепан-

новић, писар колашинске капетаније — на основу члана 49. закона о чиновницима грађанског реда, отпусте из државне службе, у интересу исте.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. маја 1914. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Сава П. Вулетић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за писара колашинске капетаније, с годишњом платом од 600 перпера, Крста Ницовића, бившег капетанског писара; и за писара ровачке капетаније, Блажа Јовановића, с годишњом платом од 600 перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. маја 1914. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Сава П. Вулетић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

у подгоричкој поштанско-телеграфској станици: за поштара-телеграфисту шесте класе, с годишњом платом од 1200 перпера, Владимира Марковића, поштара-телеграфисту исте класе беранске пошт. телеграфске станице, по молби;

у пећској поштанско-телеграфској станици: за поштара телеграфисту пете класе, с годишњом платом од 1440 перпера, Гавра Милачића, поштара-телеграфисту исте класе подгоричке пошт.-телегр. станице, по молби.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Сава П. Вулетић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

У беранској поштанско-телеграфској станици: за поштара телеграфисту шесте класе, с годишњом платом од 1200 перпера, Васа Велашевића, писара капетаније Павковићке, бившег поштанско-телеграфског манипуланта, по молби.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. маја 1914. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Сава П. Вулетић с. р.

РАСПИС

о хановима
Свијема Обласним Управама

Сазнао сам, да се у земљи, на путевима и по селима, држе многе ханске радње, за које се нема прописана дозвола, као и то да многи ханови, ако не и сви, чије је отварање допуштено, не одговарају Правилнику о хановима од 6. октобра 1905. год. Наиме ти ханови према класи, у које су уврштени, немају историја, које тражи чл. 2. реченог Правилника, не води се рачуна о чистини у истијема нити се у њима налази онолико и онакве хране и пића за људе, нити пиће за коње и др., како је прописано у истом члану Правилника. Ханције гријеше и противу чл. 3. Правилника о хановима, а они и надзорне власти противу његовог чл. 6., јер нити има у хановима оно, шта је тамо прописано да се мора држати, нити се за то одређују цијене, већ продаје ко што хоће и како ко хоће. Ханције гријеше и противу чл. 7. и 8. Правилника о хановима, јер од сељачке чељади купују и мијењају за артикле: жито, вуну мрс и др. без знања односних кућних старјешина, а неки још трпе, да им се у хановима баве беспосленици и они, који ту чине иступе, па и пријеступе, проносећи неистините гласове, оговарајући људе, свађајући се и т.д. Шта више, г. Министар Финансија и Гра-

Ђевина утврдио је, да се у многим хановима троши пиће и др., што се уноси у земљу без царине путем кријумчарења и управо, да су ти ханови станици и угочишта за кријумчаре, поред осталог, и на велику штету државне касе, а и на штету произвођача и честитих трговаца у земљи.

С наведеном наређујем Обласним Управима, да одмах по пријему овог рјешења најозбиљније испитају: је ли игде у њиховом подручју сеоског или друмског хана или ма какве трговачке и друге радње, за коју се нема специјална дозвола по Правилнику о хановима од 6. октобра 1905. г. и ако се то нађе да се одмах без икаквог одлагања такве радње затворе. Пиће и друге артикле у таквим недозвољеним радњама треба при њихову затварању одузети и предати најближој царинарници, која ће се увјерити, да ли је то, ако је унесено, да је дозвола за њихово отварање дата. Који хан ма у чему томе не одговара, има бити одмах безусловно затворен.

Ханови, који су више од 2 сата далеко од вароши морају имати на продају оно што предвиђа чл. 3. Правилника о хановима, (платна за мртвачке покрове, воштани свјеће, тамјана, уља слатког и каменог, соли, жигица, игала, конца, памука, опанака, шпага, опуте, земљорадничког алата, клинаца, хартије, мастила, пера, писаљки) а и дувана из Монопола истог, ако власт нађе за потребно, да се он ту продаје. Обласни управитељ свако пола године одређује цијене по којима се разни артикли у хановима продавати (чл. 6. Правилника о хановима), а дуван се продаје по цијени назначеној на завоју и ко ту цијену прекорачи има се строго казнити.

Ханџија не смије нити за пиће нити за ма шта друго, што продаје у свом хану, примати ништа друго сем пара, а ни купити ништа од пољопривредних или сточних производа од ма ког члана које сељачке кућне задруге без знања дотичног кућног старјешине (чл. 7. Правилника о хановима). Који би се ханџија о ово огријешо, биће строго кажњен.

Сваки ханџија дужан је пиће, које купи за своју радњу у унутрашњости земљи, пријавити најближој царинарници и приказати јој колико ће му оно трајати. Унесено пиће са стране, разумије се, има се ушаринити, а дотичне царинарнице ће већ преко својих органа, уз припомоћ органа полицијских, (који ће им бити на услузи кад год затраже) чешће чинити прегледе пића у хановима, да се не би у њима продавало прављено и кријумчарено пиће.

Обласне Управе ће чешће упућивати државне љекаре из свог подручја, да прегледају пиће, храну, ред и чистину уопште у хановима (чл. 9. Правилника) и ови ће подносити о томе извјештај истим управама на даљи поступак те има бити кажњен сваки, који не буде хан у свему уопште држао онако, како је то прописано.

Ханџије ће бити строго одговорни, ако буду допуштали, да им се у хановима баве беспосличари и пијанице, те људи који проносе неистините вијести, оговарају друге и који уопште чине оно, што вријеђа јавни морал и ред (чл. 8. Правилника о хановима) на шта Обласне Управе имају обратити особиту пажњу.

Ма какве ханске и друге радње по селима и на путевима, које су отворене биле дозволом прије Правилника о хановима од 6. октобра 1905. год. имале су се прилагодити наређењима тог правилника или се укинути. (чл. 24. Правилника). Гдје то није у своје вријеме учињено има се безусловно и неодложно сада учинити.

Обласне Управе ме имају одмах извјестити о пријему овог расписа, а у року од 20 дана, пошто га приме, реферисати ми, да су у свему по њему поступиле.

Број 5592.
Цетиње, 12. маја 1914.

Министар Унутр. Дјела
Саво П. Вулетић

— Рјешењем Господина Министра Унутрашњих Дјела од данас број 5546, а на основу чл. 14. закона о чиновницима грађанског реда, оглашено је за упражњено мјесто Нецид-Беј Шабанбашића, шефа канцеларије обласне управе у Пеџи, пошто исти у законом року, по истеку којег му одсуства није предстојало на своју дужност.

Број 5546. Из канцеларије Управног Одјељења Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела. 5. маја 1914. год. Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— У четвртак на Спасов-дан кад са навршило 56 година од славне побједе на Граховцу, одслужен је у манастирској цркви свечан парастос. Помену су присуствовали Његово Величанство Краљ, Њ. Кр. Височанство Књаз Петар, г. министри, великодостојници и чиновништво са официрским кором.

— Здравље Њеног Краљ. Височанства Књагиње Насљеднице Милице Која се налази на лијечењу у Њемачкој, не задаје више никакве брига и потпуно опорављење може се очекивати у најкраћем времену.

— Његово Краљ. Височанство Књаз Петар повратио се из Бара гдје се задржао два дана.

— Руски министар, г. Гирс, повратио се са подужер одсуства на Цетиње и у четвртак био је примљен у аудијенцију од Његовог Величанства Краља.

— У четвртак у 11 часова прије подне, Његово Величанство Краљ примио је у свечану аудијенцију овдашњег грчког министра г. Евгениадеса који је предао Његовом Величанству своја пуномоћја као изванредни посланик и опуномоћени министар. Говори који су били измијењани том приликом били су прожети нарочитом срдечношћу. При доласку као и при повратку, г. посланику одане су уобичајене почести које припадају његовом високом чину.

— Госпођа и госпођица Деларош-Верне, супруга и кћи овдашњег француског г. министра, повратиле су се неки дан на Цетиње из иностранства.

ТЕЛЕГРАМИ

Франц Јосиф оздравио

Беч, 13 маја

Царево здравље држи се и даље одлично. — Бечки Кор. Биро.

Есад паша

Рим, 12. маја

Есад паша допутовао је овамо у поноћи из Напуља. — Бечки Кор. Биро.

Затишје у Драчу

Драч, 13 маја

Усташи су пустили све заробљенике. Књаз је пошао к предстражама. Становништво је потпуно без брига. — Бечки Кор. Биро.

Српско оружјање

Београд, 13. маја

Српска Влада поднијела је Скупштини предлог закона о наоружању за које се тражи сто двадесет и два милиона и 800.000 динара. — Београдски Пресбиро.

„Бугарске књиге у Битољу“

Београд, 13. маја

Вијест коју је објавило софијско „Јутро“ да су бугарске књиге, заплијењене од књижара, метнуте на гомилу и спаљене усред вароши, у присуству становништва па чак и официра, — апсолутно је измишљена од прве до последње ријечи да је не би требало ни демантовати. — Београдски Пресбиро.

Маркиз ди Сан-Ђулиано о Арбанији

Рим, 14. маја

У парламенту, поводом интерпелације о Арбанији, маркиз ди Сан-Ђулиано, министар иностраних дјела, изнио је ток догађаја и изјавио да Италија и Аустро-Угарска раде у узајамном повјерењу и потпуној лојалности, што је било вазда основна интимних аустро-италијанских односа.

Обје државе су ријешене да учврсте Арбанију и књажев аутори-

тет, и чиниће све што могу да избјегну оружану интервенцију у Арбанији. Оне ће позвати натраг, што прије буде могуће, одреде који су се искрцали. Обје владе су се споразумјеле, у случају да на то пристану све велике силе, да се пошље у Драч међународни одред из Скадра, јер могу да искрсну озбиљни догађаји који би имали одјека на Балкану и на Јадранском Мору чија равнотежа чини животни интерес Италије и неће моћи ни у којем случају да се измијени на штету Италије. Ова политика је у складу са политиком савезника. — Бечки Кор. Биро.

Интриге против српско-грчког савеза

Београд, 13. маја

Бугарске новине јављају да је Генерал-фејер казаво у Собрању: „Срби су нам предложили савез против Грка, али смо ми то одбили. У истом часу, они су се обратили на Грке ради савеза.“

Овлаштени смо да изјавимо да је ово тврђење потпуно измишљено и лажно. Наши односи са Грчком пријатељски су и искрени. Историјски догађаји не могу се ничим фалсификовати. — Биог. Пресбиро.

Београд, 15 маја

Пресбиро је јавио, према бугарским новинама, о бугарским интригама које тврде да је Србија тобоже тражила савез против Грка. Сада ту вијест исправила Бугарска Агенција и каже да то није чинила српска влада него један српски дипломата чије име неће да каже. И овакав одговор од бугарске стране може да потпуно задовољи. — Београдски Пресбиро.

Аустрија и Арбанија

Будим-Пешта, 14. маја

У делегацији изјавио је секциони шеф гроф Форгач, у име грофа Берлтолда, „да су критике о држању Књаза Арбаније преурањене. Књаз је потпуно узео на себе дужности и одговорности. Било би за жаљење кад би лични нападаји учинили његов задатак тежим. Наравно, Арбанаси се још нијесу могли претворити у цивилизовану нацију. Треба се надати да ће немири брзо престати. Есад паша је само арбанашка угледна личност, и апсурдно је представљати га сада као италијанског присталицу и тврдити да смо ми довели до збацивања Есад паше. Нема ни говора о интервенцији наших бродова у Драчу.“ — Бечки Кор. Биро.

Аустрија и Србија

Будим Пешта, 15 маја

Аустријска делегација усвојила је редовни војни буџет. У току расправљања, Чех, др. Крамарж интерпелисао је војног министра да ли је истинита вијест једног мађарског листа да монархија чини војне припреме, пошто је Србија предузела извјесне мјере из обазривости на граници Арбаније. Министар војни, Кробатин, одговорио је да је та вијест измишљена. — Бечки Кор. Биро.

Држање Русије према Арбанији

Петроград, 15. маја

„Вјестник“ сазнаје, према аутентичним извјештајима, да руска влада не намјерава узети учешћа у међународном искрцавању трупа у Арбанији, али се не противи да то учине Француска и Енглеска. Шест Великих Сила налазе да је то искрцавање нужно. — Бечки Кор. Биро.

Руско изасланство

Одеса, 15. маја

Поводом двадесетпет-годишњице именовања Њ. В. Краља Николе власником 15. стрелачког пука, изасланство изабрано између официра пука, отпутовало је за Цетиње. — Вјестник.

Арбанаси против Србије и Црне Горе

Београд, 15. таја

Желећи искористити узбурканост стање у Арбанији, Барјам Цур, Иса Бољетинац и Садик Рамо, договарају се како да створе немире дуж српске и црногорске границе. Ови договори одржавају се у Скадру. — Београдски Пресбиро.

Револуција у Арбанији

Драч, 16. маја

Контролна Комисија преговарала је јуче са устаницима у Каваји и данас пошла у истом циљу у Тирану. Устаници су се концентрисали код Шкумбе да се ту одупру Азиз паши Вриони који наступа према њима с Арнаутима, вјернима влади. — Бечки Кор. Биро.

Помиловање осуђеника

Сарајево, 16. маја

Званични „Сарајевски Лист“ објављује аутографско писмо царској поданици, осуђени до данас у Босни и Херцеговини ради злочина шпиунаже. Исто тако се укида сав кривични поступак у току, подузет ради овога против српских поданика. — Бечки Кор. Биро.

Порези у Новој Србији

Београд, 16 маја

Последњу Вијест Бугарске Агенције Пресбиро енергично демантује јер је лажна, измишљена и пакосна, као и све њезине раније вијести које се односе на Србију. Апсолутно је лажно да маћедонско становништво мора да плаћа икакве силом наметнуте и нарочите порезе; да варош Радовиште и село Подреш исто тако морају да дају специалне таксе и порезе. У осталом, нови крајеви плаћају редовни порез, који утврђују мјесне власти и који је двапут мањи него под турским режимом, немајући да дају све оне ванредне и претјеране таксе које су плаћали под бившим режимом. Нови крајеви су ослобођени од накнадних пореза који су уведени у Србији ради ратова. — Београдски Пресбиро.

Катастрофа на мору

Кебек, 16 маја

Потонуо је ноћас један велики пароброд са 1200 особа. — Бечки Кор. Биро.

Кебек, 17. маја

Рачуна се да се утопило приликом катастрофе 700 особа. — Бечки Кор. Биро.

Нови арбанашки кабинет

Драч, 17 маја

Образован је кабинет под предсједништвом Туркан паше. Спољне послове узео је Пренк Биб Дода; правду Муфид; просвјету Туртелис; финансије Нога; пољопривреду Абди беј Топтани; унутрашње послове Акиф паша; грађевине, пошту и телеграф Мидат беј Фракери. — Бечки Кор. Биро.

Грчки министар у Арбанији

Драч, 17 маја

Влада је дала агреман грчком министру Варатасису. — Бечки Кор. Биро.

Младотурци и револуција у Арбанији

Драч, 17 маја

Контролна Комисија одлучила је да тражи од Великих Сила да учине озбиљне кораке у Цариграду, пошто је очевидно да је покрет био подстакнут од стране Младотурака. — Бечки Кор. Биро.

Експозе Г. Сазонова

Г. Сазонов дао је прије неки дан пред Думом сљедећу изјаву: Прије него што отпочне дебата о буџету хоћу, по одобрењу Царевом и у границама могућности, да изнесем рад руске дипломатије за последње вријеме.

Пошто је са задовољством констатовао да је, последице великих потреба на

истоку, наступила једна мирнија периода, министар је додао да се више не осјећа она запетост, која даје повода зебњи, ма да је остало још неријешених питања. Освједочена солидност Сила Тројног Споразума, рекао је г. Сазонов, у многоме је допринијела срећном ријешењу кризе. Русија и на даље заснива своју спољну политику на непоколебљивом савезу са Француском, а тако исто и на пријатељству са Енглеском. За двадесет година француско-руски савез дао је довољно доказа о својој плодности. Убијеђење о његовој потреби дубоко је продрило у свијест оба заједничка народа. Посјета коју ће г. Поенкаре учинити овог љета, пружиће једну нову прилику, гдје ће се манифестовати узајамни осјећај срдчаности Русије и Француске.

Подсјећајући да сложеност у вођењу политике сачињава битни услов за чврстину и плодност савеза, обје владе су у непрестаном додиру, како би претресле сва питања која их интересују. Чврста веза узајамног пријатељства између Француске и Енглеске с једне стране и Енглеске и Русије с друге стране учинила је да је тај додир проширен тако, да и Енглеска учествује у дискусији, што је дало добрих резултата за ствар мира у тешким моментима. И ово је одлучило Русију и Француску да наложе својим представницима у Лондону, да претресају заједно са енглеским министром спољних послова једну серију питања која се односе на дефинитивно ријешење скорашњих заплета.

Тај начин преговора убрзаће и упростиће дискусију сила између Тројног Споразума. Од њега се осјетила очевидна корист у посљедње вријеме, оном приликом, кад је кружио глас да ће Тројни Споразум бити претворен у Тројни Савез. Министар сматра да се овом питању форме придаје и сувише велика важност. Могућно је замислити, рекао је он, да постоји прави савез, а да он не буде базиран на стварним заједничким интересима, нити да има уза се узајамну симпатију народа који су у питању. С друге стране има потпуно природних политичких груписања Сила, зато што ове гледају на ствари на један исти начин. У овом посљедњем случају истовјетно гледиште представља гаранцију по себи, без обзира на форму и писмено уговора. Француско-руски савез и енглеско-руско пријатељство потпуно испуњавају ове услове, пошто се и један и други и на даље учвршћују и развијају, и на тај начин доказују своју вриједност.

Министар сматра да је Тројни Споразум, обнављајући у том погледу историју Тројног Савеза, разбио свако осјећање неспокојства, пошто он искључује сваку агресивну намеру. Он само доприноси одржању европске равнотеже и увијек је готов да кооперише са Тројним Савезом на одржању мира.

Министар затим износи напоре руске дипломатије за одржање традиционалних пријатељских односа са Њемачком. То старо пријатељство и жеља обију влада да оно истраје, допринијели су у посљедње вријеме да буду изравнате неколике тешкоће, које су, како је изгледало, пријетиле да уздрмају добре односе. На жалост, вели г. Сазонов, владе не налазе у овом погледу ослонаца у штампи двију земаља. Министар затим изражава жељу да престане препирка између њемачких и руских листова и позива их да мирније дискутују, нарочито у моменту кад се приближује вријеме за закључење новог трговинског уговора, који ће бити плодоносан само под условом ако одговара правичним захтјевима уговарајућих страна. („Браво“ на десници).

Да би постигли тај циљ, рекао је министар иностраних дјела, неопходно је потребно да се преговори воде у мирној и непомућеној атмосфери, коју не би реметили непрестани пријекори и сумњичења, изазивајући на тај начин срибу и узајамно неповјевање.

Г. Сазонов је изјавио да се његови погледи слажу са погледима грофа Берхтолда, који је у свом посљедњем говору пред делегацијама рекао да руско-аустро-угарски односи имају пријатељски карактер. Ово нам, вели он, даје наде да ће се аустро-угарска влада борити против непријатељског покрета, који је у посљедње вријеме запажен код извјесних русофобских елемената у Галицији и који иде на то да створи тешкоће у руским поменутих областима и да поремете односе доброд сусједства између двију земаља.

Додирујући руско-италијанске односе, министар вели, да су ти односи прожети симпатијама. Прелазећи на ситуацију на Истоку, сматра да има мало да дода документима који су објављени у Наранчстој Књизи и мисли да треба пажљиво додирнути ране које још нијесу излијечене, и страсти које се још нијесу утишале. Русија, на основу своје улоге, своје традиције и непристрасне наклоности према свима балканским државама, помоћиће сваку од њих, наравно под условом да међу њима влада искреност и узајамно повјевање.

Министар се нада да ће балканске владе, посвећујући се своје задатку и заводећи миран рад у новоослободјеним областима, разумјети, да би придобили за се ове области, није довољно заузети земљу, него ваља задобити и повјевање нових држављана. („Тако је“, чује се са љевиче). То је такође једини услов не само за унутрашњу пасификацију, него такође и за зближење балканских земаља међу собом, што је потребно у њиховом сопственом интересу, за њихово мирно развијање и за њихову независност, према њиховој девизи: „Балкан балканским народима“ — девизи која је разумљива и која је њима свима драга.

Министар затим помиње скорашњу посјету румунског престолонаследника и престолонаследниковице и њихов срдчан пријем у Русији, што освједочава искрено руско пријатељство према Румунији, а такође и поштовање према њеном мудрому суверену. („Браво“ на десници).

Скори сусрет цара и краља Карола на румунском земљишту, вели г. Сазонов, свакако ће допринијети зближењу двију земаља, везаних славном прошлошћу, интересима и узајамном симпатијом.

Што се тиче Арбаније, продужује министар, ми наравно пратимо догађаје из те земље, с пажњом коју они заслужују, пошто они додирују интересе сусједних земаља и пошто се та земља налази у једноме стању које је близу анархије.

Ликвидација балканске кризе била је од доброг утицаја на односе Русије са отоманском империјом, чији је посјед у Европи био узрок њеној слабости. Русија је готова да помогне Турској приликом рјешавања проблема њене унутрашње реорганизације. Слобода поморске трговине кроз Дарданеле, која се слаже са интересима турским и одговара животним интересима Русије, може бити остављена само ако се Турска буде мирно развијала. Посљедња фаза јерменског питања доказује мирољубиве намере садашње турске владе.

Руска влада није могла остати равнодушна према положају јерменских покрајина, приликом израде рефорама за овај дио отоманске империје, чијем су становништву дате озбиљне гаранције послје пријатељских преговора са Турском. У остварењу ових рефорама знатно нас је помогла и Њемачка. Нови услови за развој односа турско-руских дају наде да ће се развити економски односи између Русије и поменутих предјела Турске. Разговори, које је министар имао са члановима изванредног турског посланства у Ливадији, оставили су му импресију да Турска озбиљно жели васпоставити односе са Русијом, који одговарају интересима обију земаља и који се слажу са новим политичким условима.

Министар затим помиње заједничку пријатељску акцију Енглеске и Русије у персијским стварима. Затим односе Русије са Кином и Јапаном, прожети солидарношћу, која провејава у свима политичким питањима односно Крајњег Истока.

Министар завршава свој говор помињући неколико законских пројекта, који ће бити поднесени Думи, међу осталим пројект о емиграцији Руса у иностранство.

Министар енергично протестује против покушаја којима се иде на то да се дискредитује активност представника руске владе на страни. Неколико прекора, који се могу учинити, представљају изузетак а не правило. У осталом, питање о тој консуларној служби биће поднесено једној нарочитој комисији. Затим министар помиње законски пројект о реорганизацији централне власти и о Министарству Иностранних Дјела, који се сад израђује. Овај пројект биће поднесен Думи почетком сесије сјесени. (Њескање у центруму).

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

Руско изасланство. Данас долази на Цетиње изасланство руског XV стрелачког пука из Одесе да честита Његовом Величанству Краљу јубилеј поводом навршења двадесетпето-годишњице од како је Његово Величанство именовао благопокојни Цар Александар III власником тога пука. На Цетињу се спрема милим гостима усрдан дочек.

Помен Д-р Јовану Скерлићу. Управа Цетињске Читалице приредиће сјутра, у недјељу, 18. о. м., у 11 часова прије подне, помен покојном д-р Јовану Скерлићу, српском књижевнику.

Добротвор Инвалидског Фонда. Г. Матија Фрајнд, власник „Прве Хрватске Творнице Цигар-папира у Загребу“, приложио је преко Краљ. Министарства Финансија хиљаду перпера за „Инвалидски Фонд“.

Краљ. Министарство Војно сматра за пријатну дужност, изјавити захвалност племенитом дародавцу.

Набавка цигарпапира. Набавка цигарпапира за наш државни монопол за 1915, 1916 и 1917 годину, уступљена је г. Матији Фрајнду, власнику „Прве Хрватске

Творнице Цигар-папира у Загребу“, као понудиоцу најниже цијене, на јавној лиценцијаци одржаној у Монополској Управи на дан 26. априла о. г.

Садање цијене према досадањим, знатно су јевтиније, и то нам је тим пријатније констатовати што је предност дана хрватској индустрији.

Фонд сиромашних ученика беранске гимназије. Фонду сиромашних ученика беранске гимназије приложили су, да почасте успомену трагичне смрти скадарског првака Павла Вучинића г.г. в. д. управитеља Коста Костић перп. 5. и Владо Милковић, апотекар перп. 3; да почасте успомену смрти Симеуне Скочић из Шибеника госп. Владо Милковић, апотекар перп. 3; затим г.г. Д-р Станко Радовић, (за изгубљену окладу) перп. 5; М. Томовић, капетан перп. 4; Иво Ипшић, наставник (за изгубљену окладу) перп. 1. Управа фонда изјављује свима своју захвалност.

Оскудица у води. Мјерењем воде „Обзивице“ утврђено је да грађанство, и поред толиких опомена, немилице троши воду, те може настати опасност да је нестане кад буде најпотребнија. С тога ће вода од сада бити отворена само два часа дневно, и то од 11 до 12 часова прије подне и од 5 до 6 часова послје подне.

Тражи се секретар. Тражи се секретар — благајник. Мјесто стално. Годишња плата (према способности) до 2400 перп. Првијенство имаће онај кандидат који зна француски. Понуде упутити уредништву „Гласа Црногорца“ ради детаљнијег обавијештења.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

IV. Свесловенски пчеларски слет у Прагу. IV. свесловенски пчеларски слет који је требао да буде у Прагу 1913. год. али је због балканског рата био одложен за годину 1914., биће одржан у Прагу од 7.—16. августа (по новом) о. г. За вријеме слета биће уређена и велика пчеларска изложба.

На слету држаће предавања најчувенији словенски пчелари, тако да овај слет словенског пчеларства неће ни у колико изостати иза првих слетова који су били одржани у Софији, Београду и Москви. Протекторат узео је Општински одбор вароши Прага. Управу слета сачињавају чланови свих пчеларских удружења из Чешке, Моравске и Шлеске, који ће се старати, — што су већ почели — да би бављење у Прагу и цијелој Чешкој било што пријатније и удобније словенским гостима. Сви словенски гости биће примљени у Прагу са потпуним словенским гостопримством.

За вријеме слета посјетиће се неке знамените вароши краљевине Чешке, као Пилзен, Табор, Мјелник, Краљ. Храдац, и у Моравској Брно.

Велика пчеларска изложба има задатак да представи праву слику пчеларског усавршенства у Чешкој, Моравској и Шлеској. Дужност је наших пчеларских удружења да корпоративно и у што већем броју узму учешћа у овој свесловенској привредној пчеларској манифестацији.

Српско-грчки трговински уговор. У Атини је потписан српско-грчки трговински уговор.

Једна корисна књига. Ових дана је изашла на Цетињу из штампе књига „Народне йоуке о гајењу дувана у Црној Гори“ од Д-р Итала Павиола, Вице-Директора Управе Краљ. Монопола Дувана, коју је превео с талијанског на српски Гл. Н. Пејановић. (Вел. 8° стр. 72. Цијена?) Књига је намијењена гајитељима дувана у Црној Гори, те ће им послужити и као уџбеник и као практично упутство. Написана је веома лаким и разумљивим стилем, тако да је може и најобичнији наш тежак разумјети. Како је с овом књигом допуњена једна осјетна празнина, ми је с наше стране најтоплије препоручујемо.

Практична предавања. Одобрењем Привредног Одјељења, Обласни Економ г. Иво Калуђеровић, одржаће неколико практичних предавања о зеленом каламљеном виново лозе. Каламљење вршиће се у лозном расаднику у Подгорици, за каламаре: недјељом, уторником и петком од 3 до 6 сати послје подне. Присутни каламари добиће потребно за вјежбање и успјех појединог биљежиће се у нарочиту за то књигу. Заинтересовани у остале дане могу присуствовати каламљењу пред подне и по подне — као и ради објашњења појединих практичних радова. Виноградарима се препоручује, да се користе овим и сличним практичним предавањем.

Званични огласи

Објава. Сагласно ријешењу госп. Министра Финансија и Грађевина од 9. ов. мј., број 830., Одјељење за Грађевине и Саобраћај одржаће дана 25. маја т. г. у канцеларији Управе Царинарнице у Никшићу оферталне лиценције и то:

1) За израду камених стубова на мосту у Пиви (Крстац).

Израда се састоји из:

а) рушење постојећег зида око 180 м³,
б) зидања у клаку -- -- " 403 м³,
в) насила у сухо -- -- " 356 м³,
г) салице (калдрме) -- -- " 27 м³,
д) шљунка (мулоза) -- -- " 23 м³,
ђ) набавка и намјештања, гвоздених потребних клучева за везивање зидова и израде потребних скела (армадуре).

Поднозимач се може послужити бесплатно са каменом материјалом, који се нађе на лицу мјеста.

Рок довршетка рада 15. јула т. г.

2) За израду и подизање дрвене конструкције на мосту у Пиви (Крстац) (распон 24 м.)

Израда се састоји из:

а) довоза из Маловића осоја и израде према плану око 130 м³ (комада 322) дрвета;

б) целокупна гвозђарија за везивање као завртњи (виде), гафе) (пијавице) и др.;

в) импрегнација (катрамисање) целокупне дрвенарије и гвозђарије два пута, прије и после намјештања и довршења;

г) израде потребних скела (армадуре) за извршење.

Поднозимачу је дозвољено послужити се бесплатно дрвеним материјалом и другим справама, који се налазе у државној барази на лицу мјеста, уз повратак истих по довршеном раду.

Рок довршетка рада 1. септембра т. г.

Оферте имају бити у затвореној куверти и предају се од 8—9½ часова прије подне на дан лиценције под печатом управе Никшићске Царинарнице, послје чега ће свака бити отворена и прегледана, од стране за то одређене комисије.

Лицитант је дужан приложити оферти: увјерење дотичног капетанског суда за тражену кауцију 30% у непокретним добрима од вриједности понуде или кауцију у готовом новцу (хартије од вредности) 15% исте понуде. Оферти морају бити одвојени.

Плаћање прописне таксе за оферту, као и за уговор и за кауцију падају на терет предузимача (закон о таксама чл. 47.)

Одјељење задржаће себи право, да понуде цијени по увиђавности, без обзира на јефтиноћу исте и да рад никоме од лиценатата не уступи ако понуде нијесу повољне.

Детаљни услови, као и упуста и план могу се добити сваког дана у канцеларијско вријеме у Одјељењу за Грађевине и Саобраћај, или у Управи Никшићске Царинарнице.

Број 1135. Из канцеларије Одјељења за Грађевине и Саобраћај — Краљ. Министарства Финансија и Грађевина, 9. маја 1914 г., Цетиње. 23

Стјечај. Поштанско-Телеграфском Унутрашњих Дјела потребан је један телеграфско-телефонски механичар. Онај који би зато мјесто компетовао треба да испуњава ове услове:

1) да има свједоцбу, да је у којој телеграфско-телефонској радионици изучио механичарски занат;

2) да има свједоцбу, да је најмање три године радио у којој телеграфско-телефонској радионици као механичар, у којој се израђују и оправљају и Хугови апарати;

3) да има свједоцбу о добром владању;

4) да зна српски језик, а при том још и њемачки или француски. Плата ће му бити као контрактуалном чиновнику до 3000 перпера годишње.

Првијенство ће имати Срби и Хрвати. Молбу и документе треба упутити на Поштанско-Телеграфско Одјељење, Цетиње.

П. т. број 5922. Из Техничког Одсјека Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 28. априла 1914., Цетиње. 34

Објава. Поштанско-Телеграфско Одјељење Министарства Унутрашњих Дјела издаје, од 15. августа ове године, под једно-годишњи закуп превоз поште и путника дилижансом, или трогодишњи аутомобилима, између Подгорице и Колашина.

Превоз се има вршити дилижансом на основу правилника о истоме од 15. јуна 1911. године п. т. број 10163, а аутомобилима према посебнијем условима.

Лицитација ће се вршити усмено, записнички, 15. јуна ове године у канцеларији управе подгоричке пошт.-телегр. станице, а превоз ће се уступити понудиоцу најниже цијене, ако буде повољна и одобрена од пошт.-телеграфа. одјељења.

Лицитантима имају положити на дан лиценције кауцију, у готовом новцу или документима за незаложено и ни чим неоптерећено непокретно имање, у вриједности од 20.000 перпера, за право лицентирања.

Ближи услови могу се сазнати свакога дана, у канцелариским часовима, од управника подгоричке пошт.-телеграфске станице.

П. т. број 6537. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 12. маја 1914. г. Цетиње. 14

Објава. У, недјељу 25. маја ов. год. Министарство војно ће путем јавне лицитације продавати разне артикле војне: одјеће, обуће, куџинар. и трпез. посуђа, коњске орме и др. ствари, које су биле на употреби прописни рок и као такве и непрописне за војску избачене из даље употребе.

Истог дана и у исто вријеме продаваће се и отпази, (стризе) који су при кројењу вој. одјеће оставали од разнот сукна.

Лицитацја ће се означеног дана одржати од 9—11 сати прије подне у канцеларији Админ. слагалишта у Војном стану.

Црногорски држављани, који желе лицитирати имају унапријед пред комисијом за лицитацију, као кауцију, положити у готовом новцу за стризе перн. 200, а за све остале перн. 500, а страни држављани два пут више.

Кауција се неће полагати комисији у новцу, него у мјесто овога писмени акт од којег новчаног завода у земљи, у којему ће бити назначено, да је лицитант положио тражену суму, или да за њега новчани завод гарантује.

Које количине се продају појединих артикала, каквоћа тих артикала и начин исплате коју је купац обавезан извршити, као и друге детаљне услове може ко жељи видјети за вријеме канцеларијских часова у дотичном Слагалишту од 20. ов. мј. па до дана лицитације.

Министарство војно задржава за себе право да их не уступи ни понудиоцу највише цијене ако ова не буде за министарство повољна.

Број Р. 2878—О. 1645. Из канцеларије администр. одсјека Министарства војног 11. априла 1914., Цетиње. 6,6

Стјечај. Одјељењу Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела потребан је један **рударски инжињер.**

Онај, који би за то мјесто компетовао, треба да има: свједоцбу о свршеној рударској академији и да је примјерног владања.

Почетна годишња плата као контрактуалном чиновнику биће му до 3600 перпера.

Првијенство ће имати онај, који поред поменуте школске спреме има дужу праксу.

Молбу и документе треба упутити овом Одјељењу.

ПБр. 2017. Из канцеларије Одјељења Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела, 3. маја 1914 године, Цетиње. 2,2

Стјечај. Одјељењу Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела потребни су:

Три **шумара:** један са платом до 3000, а два до 2400 перпера годишње, као контрактуални чиновници.

Они, који би за које од ових мјеста компетовали, треба да испуњавају ове услове:

1) да је свршио шумарску Академију; и

2) да је примјерног владања.

Првијенство ће имати онај, који поред поменуте школске спреме има и дужу праксу.

Молбе и документе треба упутити овом Одјељењу.

ПБр. 2018. Из канцеларије Одјељења Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела, 3. маја 1914 године, Цетиње. 2,2

Објава. Сагласно ријешењу Г. Министра Финансија и Грађевина од 13. ов. м., број 1218., Одјељење за Грађевине и Саобраћај одржаће на дан 27. маја у канцеларији Царинарнице у Колашину од 8—12 часова прије подне јавну лицитацију за израду:

1) једног обалног стуба (ноге) моста на ријечи Дрикој под Пецком, зиданог у циментном малтеру од 19730 м³;

2) једне одбране зидане у циментном малтеру, дужине 15 метара од 6750 м³;

3) калдрме (салице) у кориту ријеке, зидане у циментном малтеру од 50—м³;

4) дрвене конструкције за један отвор распона метара 18 или 20 и намјештања исте од 60 до 66 м³;

5) све гвожђарије потребите као: завртњи (виде), пијавице (гафе) и друго;

6) импрегнација (катрамисање) дрвене конструкције.

Рок довршетка рада 2. септембра т. г.

Лицитант је дужан донијети увјерење дотичног капетанског суда за кауцију од 30% у непокретностима или 15% у готовом новцу (хартитијама од вредности).

Плаћање прописне таксе за кауцију и уговор пада на терет подузимача (Закон о таксима чл. 47).

Одјељење задржаје себи право да понуде цијени по увиђавности и да раднике не уступи ако нијесу понуде повољне.

Детаљни услови као и упуства за рад могу се добити сваког дана у канцеларијско вријеме у Одјељењу за Грађевине и Саобраћај или у Управи Колашинске Царинарнице на дан лицитације.

Број 1218. Из канцеларије Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 17. маја 1914., Цетиње. 1,2

Стјечај. Одјељењу Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела потребан је један **марвени лекар.**

Онај, који би за то мјесто компетовао, треба да има: свједоцбу о свршеној ветеринарској школи и да је примјерног владања.

Годишња плата као контрактуалном чиновнику биће му до 3000 перпера.

Првијенство ће имати онај, који поред поменуте школске спреме има дужу праксу.

Молбу и документе треба упутити овом Одјељењу.

ПБр. 2064. Из канцеларије Одјељења Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела, 3. маја 1914 године, Цетиње. 2,2

Објава. Дана 8. јуна т. г. одржаће се јавна лицитација набавке 50 (педесет) комада вунених бјелева и 50 (педесет) комада сламница по мустри, која се може виђети код ове управе сваког дана за вријеме канцеларијских часова.

Лицитанти су дужни положити кауцију од три стотине перпера у готовом новцу или хартитијама од вриједности.

Позивају се сви они, који би вољни били набавку учинити, да се означеног дана пријаве овој управи у 8 сати прије подне, ради лицитирања.

Бр. 394. Из канцеларије Управе Централног Казненог Завода, 2. маја 1914 г., Подгорица. 2,3

Објава. На основу ријешења Г. Министра Финансија и Грађевина, број 4826., од 16. маја о. г., а како сада има довољно соли у Никшићу, то ће се на дан 15. јуна о. г. одржати у канцеларији Монополског Одсјека Пореско-Царинске Управе од 10—12 сати прије подне, јавна лицитација, за прегон 2—3.000.000 кила соли од Плавнице до Колашина.

Подробнији услови могу се видјети у канцеларији потписаног Одсјека на Цетињу, и у Управама Царинарница: Подгорица, Колашин и Никшић, сваког радног дана за вријеме канцеларијских часова.

Лицитанти су дужни до 14. јуна т. г., закључно, положити кауцију од 15.000 перпера у готову или 30.000 перпера у непокретности.

Кауција у непокретности мора бити судом потврђена и процијењена, а да истаније никаквим дугом оптерећена. Ко ове услове на вријеме не испуни, лицитацији не може присуствовати.

Потписани одсјек задржава себи право да ни понудиоцу најниже цијене прегон не уступи, ако ова за државу не буде повољна.

К Броју 4816. Из канцеларије Монополског Одсјека Пореско-Царинске Управе, 16. маја 1914 г. Цетиње. 1,4

Стјечај. На основу чл. 4. и 5. закон о парохиском свештенству, овијем расписује се стјечај на упражњене парохије:

Пошћенско-Комарничку у Дробњацима; Липовску у Морачи; Прекобрдску у Морачи; Величку у Васојевићима; и Међурјечку у Ровцима.

Молбе са односним документима кандидати имају упутити овој Консисторији најдаље до 15. јуна ове године.

Број 450. Из канцел. Консисторије Никшићске, 26. априла 1914 г. Никшић. 3,3

Службени огласи

Позив. Јелица рођена Делић, поднијела је тужбу противу свога супруга Стевана Трипковића с Пишча—Пиве, који се од назад девет година налази у Америци — за развод брака, ако се не поврати, да с њоме настави брачну заједницу, с тога се позива Стеван, да најдаље до првог новембра тек. год. предстане Никшићској Консисторији.

Не предстане ли Трипковић до одређеног дана, то ће му Консисторија одредити бранитеља и односна пресуда изрећи ће се у његовом одсуству.

Број 467. Из канцеларије Никшићске Консисторије, 1. маја 1914 год., Никшић. бр. 262, 2,3

Оглас. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Мила и Риста бр. Вулића из Подгорице; процијењена перп. 1200.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређује се три рока: 13. јуна, 12. јула и 13. новембра т. год. од 2 до 5 сати послје подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ од процијењене, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве прије прве продаје.

Опис непокретности:

Једна једнокатна кућа са три одјељења с односним обором и зградом, налазећа се у старој вароши Цан улици; која граничи: од истока и југа Милан Мишуревих кућом и зградом, од сјевера улица, а од запада Благо Бакчевић кућом.

Број 382. VI—1914—69.

Подгорица, 13. маја 1914.

— Општински Суд — за председ. — судија, Крсто Ненезић

бр. 285, 1,1

Оглас. У извршењу извршне клаузуле Краљ. Обласног Суда у Ст. Бару, од 28. августа 1912., број 2431. IV—1912—405., износи се на јавну продају доље описата непокретност олд. Радована Кекића за измир дуга од исте.

Имовина се састоји из једне куће и башче у варош — Нова Махала — а процијењено је 850 перпера.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају одређени су три рока и то: 16. јуна, 16. јула и 16. новембра ов. год., у 4 сата посље подне.

На првом року неће се непокретност продати испод процијењене вриједности, а на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности. — Позивају се сви они, који имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Кућа је на под и има 4 одјељења, т. ј. два при земљи, а два на под, дужина је исте 9 метара. Башча је при кући и у истој има убао, 8 кор. маслина и др. разнот воћа; а кућа и башча граниче: од истока Бијелом Гором и баштом Илије Ђекића, од југа колским путем, од запада башчом Машана Матовића, а од сјевера путем.

Број 859. VI—1912—121.

Улцињ, 31. маја 1914.

Општински Суд вар. Улциња, за председника — судија, кап. Велиша Лакчевић.

бр. 284, 1,1

Трговачки огласи

ОГЛАС. — Сагласно наређењу члана 5-ог трговачког закона објављујем, да овдје у Пљевљима држим мјешовиту и шпекулативну за вуну и коже радње, које ћу водити под фирмом: „Лазар Р. Шећеровић, Пљевље“.

Поред моје главне радње под истом фирмом држим и филијалу бакалске радње са пићем и и фабриком соде, које сам све протоколисао код овдашњег Обласног Суда.

Пљевље, 1. маја 1914 год.

Лазар Р. Шећеровић

ОГЛАС. — Сагласно наређењу члана 5-ог трговачког закона објављујем, да овдје у Пљевљима имамо фабрику пива (кува се пиво) исту водимо и водимо под фирмом: „Друштвена Пивара, Пљевље“, а коју смо протоколисали код олд. Обласног Суда.

Пљевље, 30. априла 1914 год.

Чланови Друштвене Пиваре:

Лазар Р. Шећеровић, Војислав Ђ. Ђемисијевић, Јозефина Вајдим.

ОГЛАС. — Сагласно наређењу члана 5-ог трговачког закона објављујем, да овдје у Пљевљима држим механску радњу, коју ћу водити под фирмом: „Јово Шећеровић, Пљевље“, а коју сам протоколисао код овдашњег Обласног Суда.

Пљевље, 30. априла 1914 год.

Јово Шећеровић

ОГЛАС. — Сагласно наређењу члана 5-ог трговачког закона објављујем, да овдје у Пљевљима држим мјешовиту, шпекулативну и кафанску радњу, коју ћу водити под фирмом: „Тимотије Бавчић, Пљевље“, а коју сам протоколисао код олд. Обласног Суда.

Пљевље, 6. маја 1914 год.

Тимотије Бавчић

ОГЛАС. — Сагласно наређењу члана 5-ог трговачког закона објављујем, да овдје у Пљевљима држим гвожђарску-фарбарску-стакларску радњу, коју водим под фирмом: „Алекса С. Бајић, Пљевља“, а коју сам протоколисао код олд. Обл. Суда.

Пљевље, 1. маја 1914 год.

бр. 287, 1,1

Алекса С. Бајић

Приватни огласи

ОСНОВАНА 1901 ГОД.

КАПИТАЛ 1.000.000 П. — РЕЗЕРВНИ ФОНД 270.000 П.

ПРВА НИКШИЋСКА ШТЕДИОНИЦА

ЦЕНТРАЛА У НИКШИЋУ.

Филијале: у ШАВНИКУ, ВЕЛИМЉУ и ПЛЕВЉУ

има част учтиво извјестити, да је рјешењем своје XIV редовне главне скупштине, од 2. марта ове год., и одобрењем Господина Министра унутрашњих дјела, измијењен досадањи њен назив, који сада гласи:

Никшићска Кредитна Банка
Banque de Crédit de Nikchitch
Nikschitser Creditbank

и да свој досадањи капитал од К. 500.000 повишава на

један милион круна

уписом новог кола од 5000 акција по 100 кр.

Упис акција почиње од 1. маја о. г., како код централе, тако и свих њених филијала и код:

Београдске Тргов. Банке, Београд

Српске Банке, Загреб

Јадранске Банке, Трст

Црногорске Банке, Цетиње и код њених филијала;

а врши се по К. 20 од сваке акције годишње до потпуне уплате и изравнања са резервним фондом старог кола, — ко хоће може и раније уплате извршити.

Банка ће вршити, као и до сада све банкарске послове, као:

1) отвараће текуће рачуне трговцима, увозницима и извозницима;

2) вршиће инкасо, како домаћих, тако и страних наплата;

3) обављаће све врсте чековске радње и левиза;

4) даваће акредитиве на сва европска и америчка мјеста;

5) примаће улоге на штедњу и плаћаће на исте 6% (шест од сто) камате годишње.

Обрачун шестомесечни;

6) вршиће исплате за сва европска и америчка мјеста;

7) нарочито одјељење за све врсте интернационалних послова.

бр. 221, 6,10

ЦРНОГОРСКА ПИВАРА „ОНОГОШТ“ У НИКШИЋУ

Извјештава своје акционаре, да ће се 28 маја о. г., у 9 сати прије подне у „Хотел Никшићу“ г. Јована Вукаловића одржати.

У Редовна Главна Скупштина

са следећим дневним редом:

1) Избор перовође, два акционара, који ће овјерити записник скупштински и три акционара за бројење гласова;

2) Извјештај Управног Одбора о раду Пиваре 1913 г. и поднесење закључених рачуна за 1913 год.

3) Извјештај Надзорног Одбора;

4) Одобрење биланса и рада Управног и Надзорног Одбора за 1913. и рјешавање о давању разрешнице;

5) Избор два члана Управног Одбора;

6) Избор Надзорног Одбора;

7) Предлог Управног Одбора о грађењу нове пиваре у Подгорици, на основу рјешења Ванредне Главне Скупштине од 5. јануара 1914., а с овим у вези предлог о повишењу главнице;

8) Измјена и допуна пивариних правила;

9) Евентуални предлози.

Моле се г. акционари, да у што већем броју присуствују скупштини лично, или преко својих пуномоћника.

Никшић, 12. маја 1914.

УПРАВНИ ОДБОР

бр. 292, 1,1 Црногорске Пиваре „Оногошт“

ОГЛАС.

Продајем из слободне руке моју двокатну кућу у Катунској улици спрема Владино Дому. Ко жели купити молим нека се пријави за ближа извјешћа у Апотеку Крста Матановића.

бр. 249, 3,3

МАРКО СТ. МАТАНОВИЋ.

Прва Никшићска Штедионица

У НИКШИЋУ

сада

Никшићска Кредитна Банка

последњи пут опомиње своје мјеничне дужнике, да што прије уреде своје заостале обавезе, које су услед мораторијума остале неуређене.

Завод, да би колико толико помогао дужницима при уређивању мјеница, примаће само припадајући интерес.

Који дужник и поред ове опомене, не уреди своју мјеницу, завод ће одмах по истеку мораторијума наплату исте предати суду.

бр. 248, 3,3

УПРАВА

— Заинтересованим трговцима стављам на знање, да чиним превоз робе

Вир—Плавница, тако, да надмашам све конкуренције, а под најповољнијим условима.

Мој дугогодишњи рад најбоље ме препоручује снабивен са свима потребама ради сигурности робе и довољним бројем радника.

Молим трговце, као и оне, који имаду за превоз роба, Вир—Плавница, да се мене писмено обраћају, шта ћу свакоме на сусрет изаћи са тачним одговором.

Вир пазар, 24. априла 1914.

С поштовањем,

бр. 232, 4,4

Марко Јоков Улићевић, — лађар

СТЈЕЧАЈ.

Управи Подгоричке општине потребан је инжињер-грађевинар, — Рефлектанти поред стручне спреме на једној од признатих високих школа за грађевинске послове, морају имати и праксу.

Првијенство ће имати они, који уз боље квалитетске имаду дужу праксу у грађама варошких подухећа — нарочито водовода и електричних освјетљења, а од ових онај, који познаје српски језик. — Плата према погодби.

Рефлектанти морају молбе са односним документима поднијети управи општине најдаље до 1-ог јула по ст. кал. ов. год.

Број 886. Из канцел. управе општ. вар. Подгорице, 29. априла 1914 г., Подгорица. бр. 256, 3,6

Објава.

Да би се дала могућност учествовања што већем броју фирми, које су се заинтересовале увођењем електричног освјетљења на калоричне моторе за варош Подгорицу, одбор је на својој сједници од 11. ов. ријешено,

Потпуно уплаћени капитал износи 1,000.000 — перпера или круна
Резервни фонд Перп. 174-961-03 — Спец. рез. фонд Перп. 184.465-38

Црногорска Банка

је ово дана разаслала свима својим клијентима, како на Цетињу, тако и у унутрашњости преко својих Филијала и Заступништва своје најновије услове по текућим рачунима, који су у сваком погледу јединствено повољни. У исто вријеме скреће пажњу осталом трговачком свијету, који још није добио везе са овом највећом Банком у Црној Гори, да се користи посредовањем њеним. За солидну, брзу и тачну услугу јемчи добар глас Црногорске Банке, који је стекла одавно, како у земљи тако исто на страни.

Ко прави довољан промет по текућем рачуну, Банка му рачуна само

8% камате.

По зајмовима на мјенице рачуна

10% камате чисто

без икаквих трошкова и провизије.

Улоге на штедњу укамаћује са 5%, 5½% и 6%

За дуже отказе, а по нарочитој погодби може се добити и већи каматњак.

Ради и све банкарске послове.

Уједно је Главни Заступник осигуравајућег Друштва Assicurazioni Generali у Трсту за осигуравање живота.

За све потребна разјашњења даје радо бесплатно

бр. 220, 5,10

УПРАВА ЦРНОГОРСKE БАНКЕ.

Улоги на штедњу преко П. 1,700.000 — милион и седамсто хиљада
Купоне бр. 8 — за 1913 г. — плаћа са по П. 16 — (8%) почев од 1. јула 1914.
Купоне плаћа и одмах уз одбитак 6% камате до 1. јула

Заступништва на: ЊЕГУШИМА, РИЈЕЦИ, ВИР ПАЗАРУ, ДАНИЛОВОМ ГРАДУ, НИКШИЋУ

Косачу!

Ако желиш да имаш до-
бру, трајну и подесну ко-
су, купи косу, која носи
заштитни знак:

„двие укрштане косе
четири „С“ у кругу
„Уз јемство“

јер је то најтрајнија и најбоља магнети-
зирана и гарантирана

КОСА

из чувене фабрике Sensenwerk Krenhof у
Штајерској, која се може добити на ве-
лико код нас и наших филијала, а на
мало код наше филијале на Цетињу и
других трговаца.

Генерални заступници за Црну Гору
Никшић, 8. маја 1914.

бр. 247, 2,5

Никшић. Трговачко Акц. Друштво.

Кућа под најам.

Моју двокатну кућу
на углу Бранкове
улице (Цетиње) са два стана и баштом
заједно, издајем под најам.

бр. 258, 3,3

САВО Ф. ИВАНИШЕВИЋ, Цетиње

На знање.

С обзиром на пунољетство
мога сина Крста Н. Ристо-
вића, као и потпуно поправљени живот и добро
владање истог, овим стављам до знања свакоме,
да моја изјава од 3. јануара 1913 г., штампана
у „Гл. Црногорца“ 12. јануара исте године број 2.,
постаје неважећом, чиме мој син Крсто, добива
сва права члана наше кућевне заједнице.

Подгорица, 26. априла 1914.

бр. 252, 3,3

НЕШО РИСТОВИЋ.

Продаја уљане фабрике у Бар

Из слободне руке, а за моје дугове, продајем
моје непокретно имање, које имам у општини
града Бара, а које је некад било својина пок.
Селим Бега Барског, а то:

1) ПРОДАЈЕМ МОЈУ УЉАНУ ФАБРИКУ,
која се налази на ријеци Бунару, а која се састоји
из једне двокатне куће, која је дугачка 24, а
широка 8 метара.

На доњем поду постоји магацин за маслине,
па машинерије за мљевање маслина и цијеђе-
ње уља.

Машинерије за мљевање маслина вода окреће.
На горњем поду постоји стан за становање.

2) ПРОДАЈЕМ И ДОДАТАК КУЋЕ, који се
уз поменуто имање налази — а у њему и
млин од жита.

3) ПРОДАЈЕМ И ДВА РАЛА БАШТИНЕ од
најбоље класе, која има доста разног воћа, у
којој може и зими разнo поврће успјевати, а која
се може натапати кад год буде потреба.

Горе поменуто имање све се у једно налази;
у вези је са колским путем Бар—Улцињ.

Ко не би имао готових новца, може на себе
узети признанице мојих дужитеља — разумије се
са сигурношћу.

Ко би желио купити ово имање нека се обрати
потписом —

Стари Бар, 4. маја 1914.

бр. 261, 2,3

НИКОЛА Ј. ВУЧЕНИЋ

командир у пензији.

НА ЗНАЊЕ.

Част ми је учти-
во ставити до
знања мојим ци-
јењеним муштеријама, како са Цетиња,
тако и из унутрашњости Црне Горе, да
сам моју досадању бријачку радњу пре-
селио почам од 10. маја 1914 г. у кућу
г. Алексе Лаиновића — Катунска улица
бр. 60. — која се налази крај монопола
духана, а преко пута је од каване „Ко-
сово“ — кућа г. Ива Пејовића.

Увјеравам моје поштоване муштерије,
да ће ми радња бити као и до сада пот-
пуно модерно уређена, а рад и послуга
брза, добра и задовољајућа.

МИЛАН ЧОЛИЋ,

бр. 247, 3,3

берберин — Цетиње.

Офитаје се.

Удобан стан — горњи кат
са три собе, кухиња и ав-
лија до Основне школе. Ко жели најмити —
упитати у истој.

Цетиње, маја 1914.

бр. 289, 1,1

До једног милијона

зрелих коријена: *смирчевих, јелових, боро-
вих, јаворових, јасенових и ливових* про-
даје општина Брезанска у Пиви. — За
ближе услове обратити се „Одбору за
продају горе Брезанске, јошта Горанско“.
Купци до 15. јуна могу изаслати стручна
лица за преглед исте, а на 15. јуна усту-
пиће се понудиоцу најповољнијих услова
ако одбор буде задовољан истим.

бр. 266, 2,3

Важно за виноградаре

Набавио сам правих француских прска-
лица

„Vermorel“

а држим и разне талијанске пумпе са
потребним прибором за једну и другу
врсту т. ј. гуме и друге ситнице.

Задругама дајем велики попуст. Наба-
вио сам у великим количинама плавог
(коњског) камена најбољег квалитета.

ЗА ГРАЂЕВИНАРЕ

имам најбољег цимента Портланд и
разне гвозђарије.

Чувеног Берског вина и првијенца

продајем и на мање количине. Најбољи
квалитет. Цијене умјерене.

Све горње гарантирам, да је првокласна
роба.

Свој Своме

Мјешовита Трговина,
Стевана Перовића

Подгорица.

п. п. бр. 107. 12,12

Оглас. Мој брат Гајо А. Мићуновић из
Црквица, приликом свог седмог-
дишег борављења у Америци, задужио се поје-
динцима повећу своту новца.

Како наша кућна заједница није имала никак-
вог удјела у том Гајовом задужењу, нити пак
икакве користи од његовог рада за све вријеме
борављења у Америци, нити је пак, задуживање
последица Гајове слабости, то потписана кућна
заједница, на основу чл 696. Оп. Имов. Законика,
изјављује овим свима Гајовим повјеритељима, да
неће признати њихова дужења, како она што
већ постоје, тако ни она, која би и посада учи-
њена била, те дужитељима остаје право наплате
једино од Гајова сопственог дијела имовине.

Црквице, 7. маја 1914.

Старјешина кућне заједнице Анто Мићуновић.
бр. 286, 1,1

Помен добротворима

Управа Општине Цетињске држаће
21. овог мјесеца у 10 часова прије подне,
у овдашњој Влашкој Цркви годишњи
помен добротворима цетињске сиротиње:

Митрополиту ВИСАРИОНУ ЉУБИШИ,
МИЛАНУ САВИЋЕВУ ПОПОВИЋУ и
барјак. МИЈАТУ МАШОВУ ЂИКАНОВИЋУ.

Моле се сродници покојних добротвора,
као и грађанство цетињско, да изволе
присуствовати овом помену.

Број 665. Из канцеларије управе општине
цетињске, 6. маја 1914 г., Цетиње.

бр. 271, 2,2

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Свима мојим поштованим пријатељима и познаницима,
који ми приликом смрти мога милог старог оца

ЈОВАНА МИЛУНОВИЋА — ПИПЕРА

који се 8. маја о. г. пресели у вјечност, изјавише ма којим
путем саучешће и тиме ме за свагда задужише, сматрам све-
том дужношћу овим путем од срца захвалити у име моје,
моје породице и родбине.

Особиту благодарност дугујем Њег. Величанству Краљу
Србије Петру I. на телеграфском саучешћу.

Најискреније захваљујем пошт. г. г. цетињским трговцима
на положеном вијенцу.

Цетиње, 12. маја 1914.

бр. 291, 1,1

Саво Ј. Милуновић

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашега милог и никад непре-
жаљеног мужа, оца и брата

† Командира МИЛОША П. БАЈАГИЋА

ком. III. баталиона регрутских класа Ђановачке Дивизије
који се 11. априла ове године у 40-ој години
свога живота пресели у вјечност у Ђаковици.

Указато нам је велико саучешће у нашем гу-
битку, за које се сматрамо дужним од срца се
сваком заблагодарити.

Хвала г. мин. војном срдари Јанку Вукотићу
по чијем је наређењу покојник до вјечне куће
са онако дирљивим војним почастима испраћен.

Хвала команданту Ђаковачке Дивизије г. бриг.
Радомиру Вешовићу, официрима Ђаковачког гар-
низона, лекарима, свјештеницима, учитељима с ђа-
цима и грађанству вароши Ђаковице.

Командиру Радовану Радовићу, покојниковом
другу, на онако дирљивом говору.

Незаборавна хвала грађанству вароши Никши-
ћа са околином на указатом нам личном саучешћу
на глас смрти покојникове, као и свима и сваком
ко нам је било писмено, телеграфски или усмено
изјавио саучешће.

Никшић, 25. априла 1914.

Ожалошћени: супруга Љубица; син Вуко; кће-
ри: **Олга и Савета**; браћа: **Перо, Иван и Тодор**
с осталом родбином.

бр. 279, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под теретом неизмјерне жалости за нашим
драгим и никад непрежаљеним мужем, оцем
односно братом

† Командиром ТОМАШЕМ ПЕШИЋЕМ

кога напрасна смрт узео из наше средине 21. априла
ов. год. у најбољој снази свога живота у 46 години.

Осјећамо се дужним захвалити свима онима,
који нам указаше саучешће у преголемој тузи.

Било личним присуством или телеграфским путем.

Вјечно смо захвални беранском чиновништву,
официрима, трговцима и осталим пријатељима.

До гроба хвала часним свешт. који над покојни-
ком извршише опјело и до вјечне куће испратише.

Доживотна хвала г. командиру Милу Сачићу,
који се с покојником над гробом опрости дир-
љивим говором.

Искрена захвалност племеницима горносељског
баталиона, на њиховом искреном жаљењу и цје-
локупном присуству и пратњи.

Нека је још једном хвала вјечна свима и сва-
коме, који овом приликом ма како учествоваше
у нашој неизмјерној тузи.

Горња Села, 14. маја 1914 г.

Ожалошћени: супруга Милена; син Ђуро; брат
Ненад; с осталом родбином.

бр. 290, 1,1

Оглас. Позивам повјеренике лутри-
је мога властодавца г. Ву-
кашина Божовића, да изволе најдаље до
10. јуна т. год. положити новац Црно-
горској Банци, последије кога дана тужићу
их Суду.

Цетиње, 16. маја 1914 г.
бр. 293, 1,2

МАРКО ДАКОВИЋ, адвокат.

На знање.

Власници часовника, који су
исте код мене на опра-
стали, овим позивам да их изволе откупити
најдаље до 1. јуна ове године, пошто се пре-
лавам из ове вароши; у противном, исте ра-
моје наплате рада за оправку — предаћу
тином суду на распродају.

Подгорица, 28. априла 1914.

бр. 254, 3,3

ЈОКО РАКНИЋ — часовничар.

ПОМЕН

На 21. маја ов. год. у 10 часова прије подне,
у цркви Стабањској, даваћемо четрдесто-дневни
помен нашем никад незаборављеном брату, од-
носно стрицу, мужу и оцу

† МИЛОШУ БАЈАГИЋУ
командиру стојеће војске

о чему извјештавамо, својту, кумове пријатеље
и другове покојникове.

Пива, 1. маја 1914.

Ожалошћени: браћа: **Перо, Иван**; синови: **Ва-
сиљ, Драго, Душан, Панто**; супруга **Љубица**;
син **Вукота**; кћери: **Олга, Савета** — **Бајагићи**
с осталом родбином.

бр. 280, 1,1

ПОМЕН

У недјељу 25. маја ове године у 10
сти прије подне, у овдашњој Влашкој
цркви, даваћу четрдесто-дневни помен
мојој никад незаборављеној супрузи

† ВЕЛИКИ ВУКОСАВОВИЋ

о чему извјештавам пријатеље и познанике.

Цетиње.

Ожалошћени:
бр. 288, 1,1

Марко Вукосавовић

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Дана 6. маја после подуже пушчане борбе,
нападнут из засједне од дивљих Арнаута, прем-
нуо је у својој 23 години мученички на стражи
на Ђафкишу код Тузи

† Радован Милованов Булатовић

На глас његове погибије и његовог друга Пу-
нише Шаровића, било је потресено свако по-
штено срце свих родољуба и бранитеља ове
земље за коју и Радован на онакав начин положи
свој живот.

Са овим сматрам за свету дужност да најавим
благодарност команданту тушке посаде и на
изјављеном саучешћу свих његових ратних дру-
гова и његовог команданта.

Братска хвала г. г. Петру Новаковићу и То-
дору Божовићу, који су на глас ове погибије,
пошли у Тузи и отуд све до гробне куће испра-
тили покојника. Хвала г. Новаковићу на његовом
дирљивом говору пред св. Пеклом.

Захваљујем г. оф. Бећуру Бошковићу, који је
самном отишао у Подгорицу да дочека смртне
остатке покојникове и који је уложио много
труда уз цио тешки пут до покојникове вјечне
куће, а тако и оф. Василији Беговићу.

Света ми је дужност да захвалим оф. Радо-
вићу и војницима, који су тужни спровод пратили
од Тузи до вјечне куће покојникове.

Хвала доживотна грађанима вароши Подго-
рице на дочеку и спроводу. — Неизмјерна хвала
грађанима вароши Данилова-града, који непожа-
лише, заједно са ком. Поповићем, кап. Бошко-
вићем и другим војним и грађанским старјеш-
нама, да дубоко у ноћ сачекају и отпрате по-
којника.

Братска хвала: Бошковићима, Јовићевићима, Ву-
јовићима, Стојановићима и свој браћи Орјелуча-
ница и другима, који ожалише искрено и спус-
стише у гроб остатке драгога покојника.

Хвала на телеграфском саучешћу бригадира
Вучићића и перјаника Зека Бошковића. Хвала
свјештенику попу Јовици Велашевићу.

Хвала неизмјерна барј. Радуну Гргуровићу с
рођацима, пријатељима Шарановићима и Загар-
чанима, који дођоше и ожалише покојника —
мога јединца.

Орја-лука, 11. маја 1914 г.

Ожалошћени: отац **Милован Булатовић**; мајка
Савица; бр. 281, 1,1

Неда и Добрица.